

DÁTUM

SZABADELVŰ
POLITIKAI
NAPILAP

I/188.

»S MOST A DOLOGRA«

8,10 Ft

Puhatólózások
a nemzeti csúcson

Tegnap, az Országgyűlés és a kormány közös kezdeményezésére – tekintettel az ország aggasztó helyzetére – magas szintű tárgyalássorozat kezdődött a Parlamentben. Az első napon a Németh Miklós vezette kormánykültudomsági és meghívott pártok képviselői a gazdasági és politikai helyzetről fejtették ki nézeteiket. A mintegy öt órán át tartó eszmecsere elhangzottakról Bajnok Zsolt kormányzó és dr. Faragó András, az Országgyűlés sajtóirodájának vezetője tartott sajtótájékoztatót. A találkozó Németh Miklós helyzetelemzése után az Országos Tervhivatal és a pénzügyi tárca vezetője tájékoztatta a résztvevőket a gazdasági helyzetről, külön hangsúlyt fektetve a Nemzetközi Valutaalappal való megállapodás lehetőségeire. Az előterjesztéseket élénk, Bajnok Zsolt szerint „építő jellegű” vita követte.

A jelenlevők között egyetértés mutatkozott a kormány azon helyzetértékelésében, mely szerint elsődleges feladat a gazdasági talpon maradás és a békés átmenet biztosítása. Számos eltérő vélemény mutatkozott viszont az országgyűlési választások időpontjában. Noha további részletek egyelőre nem ismeretesek, annyi kiderült, hogy vannak pártok, amelyek a mielőbbi, legfeljebb március eleji, míg mások a kora nyári választások mellett kardoskodnak. A parlament feloszlásának kérdésében a jellemző felfogást a kormány képviselte. Eszerint az Országgyűlés önmaga esetleges feloszlása esetén sarkalatos törvényeket ne hagyjon jóvá. Szükséges lenne azonban a talpon maradáshoz feltétlenül indokolt törvényeket egy döntésképes parlament elé vinni, és a kormány előzetesen kész egy ehhez hasonló „konzultációs szűrőn” át bocsátani javaslatait. A szóba jöhető jogszabályok, melyeket feltétlenül célszerű lenne megtárgyalni, a következők: a vagyonvédelemről, a sajtótörvényről, a vállalkozási szabadságról, a magán- vállalkozásokról, a közszolgálatokról való törvényjavaslat. Szóba került a választási törvény felülvizsgálatának a lehetősége is. Ezenkívül szükséges a jövő évi költségvetés megvitatása is, miután az IMF-fel folyó tárgyalások csak ez esetben vezethetnek eredményre.

A nemzeti csúcson az is szóba került, hogy a kormány a továbbiakban kész érdemben bevonni a pártokat a

nemzetközi megbeszélésekbe is. Ugyanakkor nem törekszik önmaga átmentésére, mert ennél jóval többről, az ország jövőjéről van szó. Ennek érdekében a pártok képviselői kifejtették, hogy támogatják a kormányt akár a keservesnek ígérkező népszerűtlen döntéssorozat meghozatalában. Pontosabban: egyesek nem támadják, mások viszont támogatják. Mint jeleztük, a párok különböző kérdésekben elfoglalt álláspontja nem ismeretes. A megbeszéléseken egyébként húsz párt, illetve parlamenti frakció küldöttei vettek részt, többek között a Kisgazdapárt, az MDF, az MFP, az SZDSZ, a FIDESZ, a két szociáldemokrata párt, a Kereszténydemokrata Néppárt, valamint az Országgyűlés MSZP-, MSZMP-, ellenzéki és független képviselői csoportjainak vezetői. Az országgyűlési képviselők a nemzeti csúcson elhangzottakról részletes tájékoztatást kapnak.

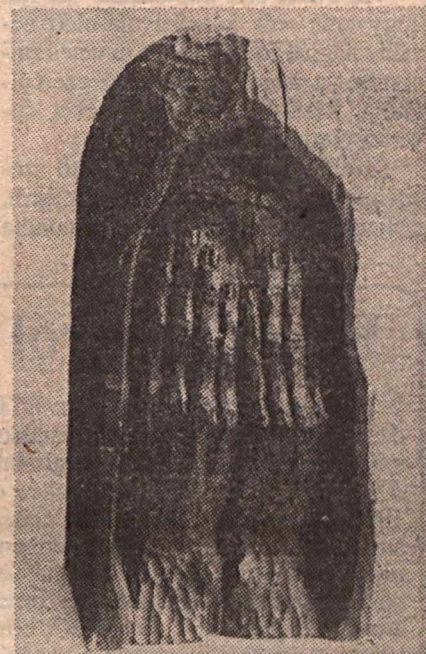
T. Hátori Ferenc

Mekkora lesz jövőre az infláció?
(Megmondja az 5. oldalon a pénzügyminiszter)

MSZMP-titkolódzás Bács-Kiskunban
(Helyzetkép a szerveződő pártokról a 7. oldalon)

Borsos Miklós:
Sirató (1932)

A művész
győri életmű-kiállításáról
a 8. oldalon
találunk cikket

A román nagykövet
VÉTETT A DIPLOMÁCIA SZABÁLYAI ELLEN

Villáminterjú Szűrös Mátyással

Dr. Szűrös Mátyás, hazánk ideiglenes köztársasági elnöke, csütörtök este Pécsen az Értelmiségi Klub vendége volt. A nagy népszerűségnek örvendő politikust a kötetlen beszélgetés szünetében kértem, nyilatkozzon a DÁTUM olvasóinak.

– *A magyar nép felháborodással vette tudomásul, hogy Tőkés László temesvári református lelkész védelmében Nicolae Ceausescu román államfőhöz intézett levelének átvételét Románia budapesti nagykövete megtagadta. Hogy értékeli ezt, s mi a teendő ilyen esetben a diplomácia szabályai szerinti?*

– Először is, most nyugodtan végig kell gondolni a dolgokat mielőtt lépni. Mindenképp tiszteletlenség volt Traian Pop román nagykövet részéről, amikor elzárkózott a levél átvétele elől. Vétett a diplomácia szabályai ellen, ugyanis a nagykövetnek az a feladata, hogy átvegye az üzeneteket s továbbítsa. Jelen esetben is ez

lett volna a helyes magatartás. S az már egy más megítélés alá esik, ha Bukarestben úgy döntenek, nem fogadják el. S hogy ennek lesznek-e és milyen következményei, azt a külügyminisztériumnak kell áttekinteni, de én úgy vélem, most a két országot érintő ügyet ebből nem szabad csinálni.

– *Hogyan értékeli az ideai eszterdőt, s milyen reményekkel vág neki 1990-nek?*

– Ez az év Magyarországnak nagy éve volt. Kikiáltottuk a köztársaságot, s ez önmagában véve is történelmi jelentőségű eseménynek számít. A demokratizálódás útján jelentős lépéseket tettünk előre. A parlamenti demokrácia törvényes kereteit megteremtettük, a szabad parlamenti választások előkészületei folynak. A gazdasági életben is értünk el eredményeket, például kereskedelmi egyenlegünk az idén aktív. Sajnos fi-

zetési mérlegünk mégis rosszul alakult, mert egyéb mutatók lerontották. Most kritikus szakaszhoz értünk. Át kell gondolunk, milyen legyen a jövő évi költségvetés és a gazdasági program. Arra kell törekednünk, hogy megfeleljenek a nemzetközi pénzügyi szervezetek elképzelésének. Összességében mind a politikai intézményrendszer megreformálásában, mind a gazdasági struktúra átalakításában, mind pedig nemzetközi kapcsolatainkban jelentős lépést tettünk abba az irányba, hogy megteremtjük a szabad demokratikus Magyarországot. Amit személy szerint az 1990-es évtől várok: abban bízom, hogy megválasztanak országgyűlési képviselőnek, s ha a lakossági kezdeményezés érvényben marad, akkor indulok az elnökválasztáson is.

Cseke Hajnalka

A változó NDK

Jövő év május hatodikán rendeznek választásokat, javasolták az ország politikai erői kerekasztal-megbeszélésen Berlinben. A résztvevők politikai erőket arányosan képviselő bizottságot állítanak fel az NDK új alkotmányának kidolgozására, s kérték azt is, hozzák nyilvánosságra az NDK gazdasági, pénzügyi és ökológiai helyzetéről szóló adatokat.

Az NDK legfőbb ügyészsége eljárást indított Honecker és 5 további volt PB-tag ellen. A volt főtitkár, továbbá Stophot, Mielkét, Kleibert, Krolikowskit és Axent „hivatalukkal való visszaéléssel és korrupcióval vádolják, amelynek révén súlyos kárt okoztak a népgazdaságnak és maguk jogtalan előnyökhöz jutottak.”

Az NDK-ban állomásozó szovjet fegyveres erők kaszárnája előtt néhány nappal ezelőtt békés tüntetés zajlott le, s a szovjet hadseregnél ezért állítólag készültségi intézkedéseket léptettek életbe az NDK-ban.

Szovjet és keletnémet vezető személyiségeknek nincs tudomásuk erről. „Nincs ilyen információ” – mondta

Perfiljev, a szovjet külügyminisztérium szóvivője egy sajtóértekezleten. A további véleménynyilvánítástól azonban elzárkózott. Washingtonban a Fehér Ház egyelőre nem reagált az értesülésre. Független szakértők 375 ezerre becsülik az NDK-ban állomásozó szovjet csapatok létszámát.

„Meztelen a király”

A Kommunizt, a JKSZ központi hetilapja pénteken „Románia: ó, ez a csodálatos szocializmus” címmel a következőket állapítja meg:

– A románok az összes emberi szabadságjog közül legteljesebben a Conducator istenítésének szabadságát élvezik. Leírhatatlan az az ömlengő hűség, amely „a modern Románia megteremtőjének lángelméje iránt” megnyilvánul. Az elnök szavainak idézése oly méreteket ölt, hogy kizár bármifajta értelmes beszélgetést. Napjaink Romániája a változások legkisebb jele nélkül a patriarchális, gyámkodó állam megtestesítője, amely minden polgárával teljes egészében rendelkezik. Kizárólag erőszakkal lehet to-

A Csehszlovák Polgári Fórum javaslatai

A csehszlovák Polgári Fórum az alkotmányos válság elkerülése és a politikai helyzet lecsillapítása érdekében hajlandó együttműködni Calfa megbízott miniszterelnökkel, ha első miniszterelnök-helyettségé Jan Carnogursky szlovákiai katolikus ellenzéki aktivis-

tát nevezik ki – jelentette be a Polgári Fórum csütörtökön. Bíralták Adamec kormányfőt lemondásáért, mert ezzel kitért a felelősség elől.

A Polgári Fórum szerint Adamec felelős a politikai válságért amiatt, hogy elsielte alakította át kormányát, majd szerdai televíziós beszédében valótlan tényekkel bősztette fel a közvéleményt. A megbízott Calfa pillanatnyilag nem élvezzi a fórum bizalmát és támogatását, ha a köztársasági elnök megbízza az új kormány megalakításával, akkor az alkotmányos válság elkerülése és a politikai helyzet megnyugtatása érdekében a fórum együtt fog működni az új kormányfővel, ha az is hajlandóságot mutat erre.

A fórum tudatában van a helyzet komolyságának és annak, hogy a szövetségi kormányt úgy kell átalakítani, hogy az ne csak a politikai helyzetnek feleljen meg, hanem garanciákat is adjon arra, hogy nem kerül sor politikai megrázkódtatásra és a gazdaság stabilitásának a megrendülésére.

Energiánkról – Moszkvában

Hazaérkezett Moszkvából Szabó Imre ipari minisztériumi államtitkár, aki december 5. és 8. között tárgyalássorozatot folytatott elsősorban a Szovjetunióból származó villamosenergia-importunk biztonságának megteremtésére. A szovjet fél közölte, hogy nehéz energetikai helyzete ellenére is teljesíti 1989. évi szállítási kötelezettségeit. Szóba került az a nagy horderejű terv, amely szerint a Szovjetunió, részben a magyar villamoshálózatot keresztül, nagy mennyiségű villamosenergiát szállítana az ezredfordulón a nyugat-európai országokba, elsősorban Olaszországba. Meghatározták ezzel kapcsolatban a műszaki-gazdasági vizsgálatok következő láncszemét. Az államtitkár tájékoztatott a mecseki uránbánya bezárásáról és a Paksi Atomerőmű bővítésének halasztásáról. A szovjet minisztériumban megértéssel fogadták döntéseinket és készek a vonatkozó szerződések megfelelő módosítására. A Szovjetunióból történő kőolaj, fűtőolaj és benzinszállításokat a jövőben a jelenlegi szinten kívánjuk tartani, de szeretnénk, ha a gázzszállítások mennyisége növekedne. Ezzel kapcsolatban áttekintették a jamburgi gáz-együttműködés jelenlegi helyzetét, a magyar kötelezettségek teljesítését is. Az államtitkár ígéretet tett arra, hogy a magyar vállalatok feladataikat határidőre, magas színvonalon teljesítik.

Heti eseménykrónika december 2–8.

Szombat – Szovjet–amerikai csúcstalálkozó kezdődött Málta partjainál. – A Fülöp-szigeteken katonai puccskíséret zajlik. – Tajvanon veregetett a Kuomintang. – Havellel közölt interjút a Rudé Právo. – Beiktatták India új miniszterelnökét. – Szaharov sztrájkot hirdetett december 11-ikére az SZKP vezető szerepét tartalmazó alkotmánycikkely módosítása érdekében. – Thatcher Londonban Walesét fogadta. – A CSKP a '68-as inváziót bírálja.

Vasárnap – A Bolgár KP KB is elítéli a csehszlovákiai inváziót. – Átalakítják a csehszlovák kormányt, de az ellenzék nem támogatja. – Lemond a

NSZEP KB és a PB. – Máltán Bush és Gorbacsov megállapodik a júniusi csúcstalálkozóban; szovjet részről kijelentik: „A hidegháborúnak vége!”

Hétfő – Gorbacsov Moszkvában tájékoztatja a VSZ-tagállamok vezetőit a máltai csúcstalálkozóról. – Csehszlovákiában óriási elégedetlenség fogadja az új kormány kinevezését. – Markovics jugoszláv kormányfő kijelenti, veszélyben a jugoszláv egység. – Brüsszelben Kohl és Bush a német újraegyesítés tervéről tanácskoztak. – Genscher a Szovjetunióba utazott. – A PFSZ feltételeken hozzájárult Baker közel-keleti béketervéhez. – Tüntetés Prágában a kormány ellen.

Kedd – Újabb tüntetések az NDK-ban. – Párbeszéd Prágában az ellenzék és a hatóságok között. – Bukarestben bejelentik, hogy Ceausescu Teheránba látogat. – Kohl kancellár decemberben az NDK-ba látogat.

Szerda – A WEU (Nyugat-európai Unió) közgyűlése Párizsban. – Mitterrand és Gorbacsov találkozója Kijevben. – A VSZ tagállamai Moszkvában elfeltették az 1968-as prágai beavatkozást. – Szükségállapot a Fülöp-szigeteken. – Előrehozták az NSZEP kongresszusát. – Lemondott Krenz az államfői tisztségéről. – Adamec miniszterelnök lemondással fenyegetőzik.

Csütörtök – Merénylet Kolumbiában. – Baleset Bős-Nagyamarosnál; bejelentés csütörtökön. – Rabin: lehetséges az izraeli-palesztin párbeszéd. – A csehszlovák ellenzék visszautasítja Adamec vádjait, aki lemond. – Kerekasztal-tárgyalások Berlinben.

Péntek – Szovjet–dél-koreai diplomáciai kapcsolatok. – Vita Csehszlovákiában az elnöki tisztségről. – Castro szerint megszűnt a „szocialista tábor”.

A VILÁG HÍREI

– Strasbourgban megnyílt az Európai Közösségek állam- és kormányfőinek évadzáró csúcserkezte. A négy fő téma a közösség szociális dimenziójának építése, az európai pénzügyi unió, az intézmények jövője és a kelet-európai fejlemények.

– Amerikai kormányforrások szerint számos MIG-23-as vadászgépet szereltek szét és készítettek elő elszállításra Délkelet-Vietnamból az ott lévő szovjet műszaki ellátási központból.

– Együttműködési megállapodás született Irán és a Koreai NDK között.

– A szovjet külügy szóvivő megerősítette, hogy szombaton összeül az SZKP Központi Bizottsága. Hírek szerint személyi változásokról is szó lesz.

– Hongkongban befejeződött a brit gyarmat jövőjéről folytatott kínai-brit tárgyalások újabb fordulója, amelyen ismét nem sikerült megegyezésre jutni a gyarmat

1997-re tervezett átadásának legfontosabb kérdéseiben. Peking nem engedti a kérdés „nemzetköziesítését.”

Nagy-Britannia ezzel szeretné garanciát kapni arra, hogy Kína a gyarmat visszaadása után is tiszteletben tartja az emberi jogokat, s még ötven évig szavatolja a hongkongi tőkés rendszer fenntartását.

– Colasuonno érsek megérkezéssel Budapesten folytatódnak a diplomáciai kapcsolatok felvételéről a közelmúltban Rómában megkezdett tárgyalások. A Szentsek képviselői látogatásokat tesznek egyházmegyékben, püspökszentelési és beiktatási ünnepségeken vesznek részt.

– Hivatalos kubai bejelentés szerint a Guantanamo haditengerészeti támaszpontról csütörtökön két fízen lövéseket adtak le kubai őrszotokra.

– Bush szerint Kuba és Nicaragua változatlanul a forradalom exportjára törekszik Latin-Amerikában, s ez súlyosan

megterheli a szovjet–amerikai kapcsolatot.

– Skubiszewski lengyel külügyminiszter szerint a német újraegyesítésre csak fokozatosan kerülhet sor. A Kohl-indítvány legnagyobb hibája, hogy nem tisztázza: a két Németország elfogadja-e a szomszédos országokkal a II. világháború után létrejött határait. A félelmek nem indokoltak ugyan, de az éberség tanácsos – mondta Skubiszewski.

– Szűrös Mátyás fogadta asz-Szabah sejket, Kuwaiti szociális és munkaügyi miniszterét. Mindkét fél kifejezte készségét a kapcsolatok bővítésére.

– Major brit pénzügyminiszter pénteken fogadta dr. Fájér Józsefet, a Fidesz országos vezetőségének tagját és Urbán Lászlót, a gazdasági csoport vezetőjét, akik a második brit–magyar politikai szemínáriumon vettek részt Londonban. Szóba kerültek a magyarországi szabad választások utáni kétoldalú gazdasági együttműködés különböző lehetőségei is.

A japán külügyminiszter elismerése

Nakajama Taro japán külügyminiszter a jövő héten Európába utazik. Belgiumban 13-án részt vesz azon a miniszteri tanácskozáson, amelyen döntenek a Magyarországnak és Lengyelországnak nyújtandó konkrét támogatásról. Ausztriai tárgyalásai után, december 16-án Nakajama átlátogat Sopronba. Itt Horn Gyula külügyminiszterrel véleményt cserélnek majd a kétoldalú kapcsolatokról, a nemzetközi helyzetről. Nakajama az MTI-nek exkluzív villáminterjúban hangsúlyozta: Brüsszelben bejelentéssel a magyar és a lengyel nép támogatást kérő felhívására. Hazánk szerepét értékelve elismeréssel emlékeztetett arra, hogy Kelet-Európában elsőként a magyar nép kezdeményezett alapvető reformokat a demokratizálódás, a szabadság és a többpártrendszer megvalósítására. „Ezek a reformok sikerrel jártak Magyarországon, és ezért szeretném kifejezésre juttatni legmagasabb nagyrabecsülésem a magyar nép politikai tudatosságát illetően, valamint elismerésem a magyar nép bátor kiállásáért, amellyel rendkívül gyorsan még az ország nevét is megváltoztatták” – mondotta a miniszter. A tokiói kormány arra törekszik, hogy megfelelő választ adjon a magyar hitelnyújtási igényekre az Exim Bankon keresztül. Arra is készek, hogy kereskedelmi garanciát adjanak. Japán szeretne együttműködni Magyarországgal a menedzserképzés és a környezetvédelem terén is.

Atomerőmű-bővítés francia tőkével

Két új, ezer megawattos atomerőművi blokk vegyesvállalati formában való felépítésére adott szándéknyilatkozatot a Paksi Atomerőmű Vállalat és a francia EDF cég. A hírt „A helyzet” című hetilap közölte. Az ajánlat szerint az építés költségeinek hetven százalékát a francia vállalat fedezné devizában, harminc százalékát a magyar fél forintban. A kétmilliárd dollár értékű francia befektetést az új blokkok villamosárammal törlesztené húsz év alatt. Simon Péter, a PAV üzemi igazgatója megerősítette az értesülést. A kérdéssel a parlament általa vezetett villamosenergetikai szekciója is foglalkozik, s a napokban az Országgyűlés minden tagjához eljuttatták az erről szóló információt. A francia ajánlat ugyanis gyökeresen új helyzetet teremtett a paksi atomerőmű bővítésének megítélését illetően. Mint ismeretes, azért döntöttek a két új blokk megépítésének elhalasztásáról, mert hiányzott a több mint százmilliárd forintos beruházás költségvetési forrása. Az EDF teljes egészében állami tulajdonú cég, s évente több mint tízezer megawatt energiát exportál Európa országaiba. Ajánlata szerint az új blokkok egyike a nyugat-európai energiarendszerhez csatlakozhatna, ami a jelenlegi egyoldalú helyzeten változtatva biztonságosabbá tenné az ország villamosenergia-ellátását. A francia partner nyugati oldalon a magyar-osztrák határig megépítené a vezeték, vállalná az erőmű fűtőelemmel való ellátását, s gondoskodna a kiégett elemek elszállításáról. Az ajánlat rendkívül kedvező, mert nincs szükség költségvetési támogatásra, a beruházást a hazai energiaágazat a felajánlott francia együttműködéssel önerőből is megvalósíthatná. A szándéknyilatkozat szerint a beruházásban akár negyven százalékos lehet a magyar cégek részesedése, a harminc százalékon felüli hazai termékekért devizával fizetne a francia partner.

Ideiglenesen fedél alatt

A Blaha Lujza téren tartott demonstráció után ideiglenes menhelyre költöztették a hajléktalanokat. Csepelen a Szakmunkásképző Intézet kollégiumának hatalmas tornatermét alakították át e célra. Jelenleg 150 ágy van itt, de sokan így is csak a földön férnek el: a látvány lehangoló, mert nagy a zsúfoltság.

Az illetékes szervek láthatóan nem készülték fel arra, hogy hazánkban egyre több a társadalom legaljára sodródott ember. Vannak itt otthonról elűldözött fiatalok és idősebbek, intézetből szökött gyerekek, csövezők és csavargók. Számuk napról napra nő, hisz lassan hozzájuk tartozik az elszegényedő nyugdíjasok egy része, a lakásra hasztalanul váró fiatalok tömege, az egzisztenciájukat veszített középrétegbeliek jelentős hányada. Valamit tenni kellett már értük, mert félő volt, hogy az utcákon kóborló csövezők megfagynak vagy egyszerűen éhenhalnak. Züllésük ugyanakkor csak a bűnözést növelné tovább. Csepelen mindenkit befogadnak. Először fertőtlenítik őket, majd valahol helyet szorítanak

számukra. Néhányan így is a folyosón fekszenek. Valamennyien orvosi vizsgálaton esnek át. De mint megtudtam, gondot okoz a gyógyszerellátás, mivel arra sincs pénz. Szerencsére több szervezet, egyesület, magánszemély jelezte, hogy segíteni kíván. Naponta háromszor kapnak enni ingyen az ittlévők. A legfőbb baj, hogy a csavargóknak nincs munkahelyük, s alacsony iskolai végzettségük miatt nehezen is jutnak álláshoz. Jobbára csak néhány órás segédmunkási állást kínálnak nekik.

Újabb helyeket is megnyitottak a csövezőknek: a fővárosban a Mogyoródi és a Pintói utcai kollégiumokban biztosítottak számukra néhány ágyat, s valószínűleg még a munkásotlakányokban is lesz hely. Félő azonban, hogy azok is kevésnek bizonyulnak, hisz vidékről is rengetegen érkeznek már. Ha a Blaháról el is tűntek a hajléktalanok, a gond megmaradt, becslések szerint több tízezer bizonytalanok: vajon éjszaka lesz-e fedél a fejük felett.

Borza

A templomban is hirdetik a véradást

A biztonságos betegellátáshoz elegendő vér- és vérkészítmény áll az egészségügyi intézmények rendelkezésére. A véradás csökkenő tendenciáját sikerült mérsékelni – közölte Alföldy Árpád, a Magyar Vöröskereszt főtitkár-helyettese. A vérellátásban eredményt csak társadalmi összefogással lehetett elérni, s erre a továbbiakban is szükség lesz. A Magyar Vöröskereszt véradást szervező munkájában korábban is élvezte a kormány, a szakszervezetek és az egyházak támogatását, s a megváltozott politikai helyzetben is keresi az együttműködés lehetőségeit. Ennek jegyében találkoztak már az egyházak és a különböző pártok vezetőivel, akik elvi támogatásuk mellett konkrét segítséget is felajánlottak. Ezentúl például a templomok ígértető tábláin a véradásra mozgósító plakátok is feltűnnek majd. A vöröskereszt a véradók védelmében kíván fellépni, amikor bizonyos munkaiügyi- és a pénzügyi szabályozások egyértelműbbé tételét kéri a kormánytól: tegyék lehetővé, hogy a véradók a véradás napján mentesüljenek a munkavégzés alól. Javaslatot dolgoznak ki arra vonatkozóan is, hogy a vállalatok vezetői érdekeltek legyenek dolgozóik humanitárius cselekedetében. Alapítványt szeretnének létrehozni a véradók és a véradást szervezők anyagi elismerésére. Ezekben a kérdésekben foglalnak állást a december 9-én tartandó országos tanácskozásunkon, amely a magyarországi térítésmentes véradó mozgalom – s a 600 ezer önkéntes véradó – legfontosabb feladatait, kéréseit tárgyalja meg. Nemzetközileg igazolt tény, hogy egy ország vérkészlete csakis a térítésmentes vérellátással biztonságos. A fizetett plazmaadók között ugyanis nagy számban találhatók kábítószer-élvezők, alkoholisták, akiknek vére nem hasonlítható az egészségesekéhez. A professzornő ismételten hangsúlyozta: Magyarországon a véradással teljesen kizárt az AIDS-fertőződés lehetősége.

Horváth István az önkormányzatokról

A tanácsrendszer nem kapcsolódik a magyar hagyományokhoz, felülről vezényelt és a megyék szerepének túlhangsúlyozásán alapul – mondotta Létavértésen Horváth István belügyminiszter, a kilenc környékbeli település tanácsi vezetőinek részvételével megtartott fórumon. A tanácsrendszert felváltó, valódi önkormányzatok csak megfelelő jogi garanciákkal és anyagi feltételekkel jöhetnek létre. Bejelentette, hogy az önkormányzati koncepciót a kormány januárban terjeszti az Országgyűlés elé. Addig a különböző pártok és társadalmi szervezetek tanulmányozzák és véleményezik a tervezetet. A koncepció szerint ezentúl a

helyi adókból kevesebbet fizetnek majd be a központi költségvetésbe. Ez a módszer azonban hátrányosan érinti a szegényebb, elsősorban mezőgazdasági népességű kistelepüléseket. A költségvetés számol ezzel, s a tervek szerint 17 milliárd forintot tartalékol képez a hátrányos helyzetű önkormányzatok anyagi támogatására.

Horváth István egyértelműen rossznak minősítette azt a negyven éves településfejlesztési politikát, amely a városokat favorizálta, s magára hagyta a falvakat. Az elkövetkező évek tennivalója lesz, hogy a falu visszaszerezze méltó helyét a települések sorában.

Három legyet egy csapásra

Nézem szegény kereskedelmi dolgozókat: még csak tegnapelőtt ragasztották vagy írták föl az új árakat ötezer (vagy ötszáz ezer) üveges és dobozos konzervre, zacskós fűszerre, csokoládétáblára, máris kezdek elölről: megint magasabb árakat ragaszthatnak, jegyezhetnek mind az ötszáz ezer (vagy ötmillió) darabra. Nézem a szegény vevőket is: csak tegnap tanulták meg, mára el is felejthetik az új árakat. A folytonos drágulás miatti bosszúságukat még a bizalmatlanság is éleszti: sokakban az a gyanú él (merőben alaptalanul persze), hogy a dobozon, üvegeken sít. boltilag feltüntetett új árak netán csak a bolti dolgozók kezdeményező-készségét tanúsítják...

Namármost: ismeretes, hogy al a kereskedelem – kiváltképp az élelmiszerkereskedelem – folyton munkaerő-gondokkal küzd; b! a nagyközönség jó hangulata és tisztánlátása kormányzatunk szívügye; c! a magyar műszeripar magas színvonalú.

Javaslom tehát, olyan (visszaváltható) fűszeres, csokoládés, befőttes és konzerves dobozok, ill. üvegek forgalomba hozatalát, amelyeken a villany- és gázfogyasztásmérőkhöz hasonlóan mozgó számjelzések, beépített árváltozásjelző mutatja, mibe kerül az áru az adott időpontban. Az elektronika mai eszközeivel gyerekjáték e kis készülékek beállítása és a számok időre programozott változtatása (esetleg rádióhullámok útján). Ez az újítás mentesítené a kereskedelmi dolgozókat az idegesítő és időt rabló irkafirkától, a vevők mindig világosan láthatnák az épp időszerű és hiteles árat, amellet elektronikai és műszeriparunk új és jelentős megrendeléshez jutna. A mozgóárjelzéses göngyölegből magyar világszabadság lehetne. De a birkatürelmű magyar vevőt is érdemes szabaldalmaztatni.

Ravasz Győző

Félelmetes-modell

Már megint egy gigantomániás örült agyszüleménye. Világkiállítás. Ez kell nekünk. A fő mecénása a volt építésügyi és városfejlesztési miniszter. Nem volt még neki elég Tengiz I. Még ma is nyögjük. S íme, egy új zsíros falat a láthatáron. Csak nehogy a torkára akadjon. Ez a „pár” milliárd már nem oszt, s nem szoroz?

Elgondolkodtató, hogy valaki – aki már bizonyította(?) szakmai „rátermettségét” – most teljesen új területen dolgozhat, nagy értékek sorsáról rendelkezhet. Vagy ez nem csak az ő „üzlete”? Talán megint kialakulófélben van egy új lobby, vagy az ipari-pénzügyi lobby tette át ide tevékenységi területét, mert itt újra nagy pénzt szimatol? Vajon rajtuk kívül kinek áll még érdekében ennek az ügynek a finanszírozása? A fővárosnak? M0-ás körgyűrű, metró, Duna-híd. Budapesttől Bajág átjutni a Dunán katasztrofális. Meg vagyok arról győződve, hogy a vidéknek ebből az infrastruktúrális beruházásokból (20–40–60 milliárd? Vajon van, aki ezt 100%-os biztonsággal meg tudja mondani?) még morzsák sem juthatnának. Pedig jó lenne, ha az éppen „illetékes elvtársak” most már végleg tudomásul vennék, hogy Magyarország nem egyenlő Budapesttel. A vidéken 8 millió ember él, akik eddig is nagyon sok mindent nélkülöztek Budapest mesterséges duzzasztása miatt.

A fuvarozás gondjainak megoldására közlekedési kamarát kell létrehozni, amely képes e szakma érdekeit érvényre juttatni a különböző fórumokon. Erről döntöttek a KIOSZ fuvarozók tagozata, valamint a közúti fuvarozó vállalatok képviselői. A magánfuvarosok már több mint negyvenezren vannak, s mind élsebb a verseny, érdekeiket azonban képesek érvényre juttatni. Az új érdekképviseleti szervezet létrehozása azért is szükséges, mert régóta követelik egyes gazdasági szabályozók megváltoztatását és azt, hogy a pénzügyi kormányzat csökkentse a rendkívül magas elvonásokat. A gépjárműadó megszüntetését kérik és azt, hogy a fuvarozás területén vezessék be a területi, illetve a létszámkorlátozást.

LEÉRTÉKELTÉK A FORINTOT. A Minisztertanács döntése alapján a Magyar Nemzeti Bank tíz százalékkal leértékelte a forintot a konvertibilis valutákhoz képest. A döntést az ország konvertibilis fizetési mérlegének romlásával, és az eladósodási folyamatok folytatódásával indokolták, magyarázták.

AZ ORSZÁGGYŰLÉS TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁSI Bizottsága hétfői ülésén támogatta a kirívóan magas nyugdíjak jövőbeni valamiféle korlátozását, a visszamenőleges csökkentést azonban elképzelhetetlennek tartották. Csehák Judit miniszter szerint ma Magyarországon húszezer forintnál magasabb nyugdíjat összesen 752-en kapnak, a jövőben azonban e szám minden bizonnyal nőni fog.

FELEMELTÉK A JEGYBANKI KAMATOKAT. A Magyar Nemzeti Bank illetékesei az infláció elleni harc egyik eszközeként (!) ismertették az intézkedést.

ÁRAMKORLÁTOZÁSOK BULGÁRIÁBAN. A kemény tél beköszönése óta áramkorlátozásokat léptettek életbe a balkáni országban. Szófiában az áramszolgáltatás háromóránként egy-egy órára megszűnik, hasonlóképpen, mint vidéken. Az intézkedést

(avagy addig nyújtózkodj, míg kinyúlsz!)

Még döntés előtt vagyunk, de már vannak olyanok, akik ebben az évben mást nem csináltak, csak a világkiállítás előkészítésével foglalkoztak. Honnan, milyen vállalatból, milyen jogcímen kapták erre a fizetésüket? Láthatunk már egy „pokoli torony” tervét, potom 300 millió dollárért. Véleményem szerint ebből az összegből legalább 30 vállalatot lehetne talpra állítani, olyan vállalatot, amely 8–10 000 embert foglalkoztat. Az első valódi, demokratikus népszavazás körüli hetekben szinte naponta hallottuk – az Országgyűlésen aggodó honatyák, honatyák szájából is –, hogy mennyibe kerül ez az országnak. Ne firtassuk most azt, hogy hol volt ez az aggodalom a korábbi években a költségvetés megszavazásakor, de most, a válság közepén nem kellene körültekintőbbnek lenni? Reméljük, ebben a kérdésben már egyik képviselő sem a kispárnájától fog tanácsot kérni, mielőtt dönt, hanem a kérdésben pártatlan, elfogulatlan szakemberektől! Ez egyébként a jelenlegi kormánynak is érdekében állna. Avagy tudatosan züllesztene a gazdaságot, hogy a leendő új kormány és parlament egy immár elkerülhetetlen gazdasági csóddal találja magát szembe?

Szabó Zoltán

A hét gazdasági hírei

több erőmű egyidejű meghibásodásával magyarázzák.

KORRUPCIÓS VÁDAKKAL őrizetbe vettek száztizennegy volt NDK-s funkcionáriust, ellenük összesen háromszáznegyven feljelentés érkezett. Ezzel összefüggésben a főügyész helyettese azt is bejelentette, hogy zárolták az NSZEP illegálisan tevékenykedő devizaszerző ügynökségének épületeit, és befagyasztották a volt vezetők bankbetéteit.

LATIN-AMERIKÁNAK 2000-re közös piaccá kell válnia, a gazdaságon kívül politikailag is integrálnia kell – hangoztatta Carlos Menem argentin elnök a riói csoport csúcstalálkozóján.

A TRIUMPH ÉS A TOLNA MEGYEI RUHAIPARI SZÖVETKEZET újabb öt évre kötött szerződést. A paksi cég tízenhat éve áll üzleti kapcsolatban a nyugatnémet óriásvállalattal. A megállapodás szerint a paksiak kapacitásuk kilencvenhat százalékát költötték le a tőkés piacra.

DÉL-KOREA KORLÁTOZNI fogja jövő évtől a számítógépek és egyéb

Programok, fesztiválok a „hűség városában”

A kiemelt idegenforgalmi körzetnek számító Sopron vezetői tudatosan és eredményesen törekszenek arra, hogy ne csak a bevásárlóturistákat vonzza városuk. A minőségi idegenforgalom egyik fő vonzerejét pedig a színvonalas kulturális rendezvények adják. Az alapos felkészülést jelzi, hogy a jövő évi programok, fesztiválok tervei már nagy részletességgel kialakultak.

Az első nagy fesztiválrendezvény a Budapesti Tavaszi Fesztiválhoz immár hagyományosan kapcsolódó Soproni Tavaszi Napok lesznek. A Camerata Transsylvania és a Benkó Dixieland Band mellett a King's Singers fellépése is zenei csemegét ígér. Bemutatók vendégjátékkal a londoni pantomim színház, a képzőművészetekből pedig Ágoston Ernő és tanítványai – köztük több soproni művész – kiállítását is ízelítőt.

A legrégebbi és talán legrangosabb rendezvény, a Soproni Ünnepi Hetek, június 22-én kezdődik. A fő helyszín a fertőrákosi kőfejtő lesz. A barlangszínházban fellép ismét a Rajkózene-

kar, a Kaposvári Csiky Gergely Színház bemutatja a Hegedűs a háztetőn című musicalt; több alkalommal is színre kerül Beethoven Fidelioja és Verdi Rekviemje az Állami Operaház művészei és a Szombathelyi Szimfonikusok előadásában, valamint a Szolnoki Szigligeti Színház repertoárjából Kálmán Imre Ördöglovas című operettje. A rendezvénysorozat alatt megtartják a hangszeres kurzusokkal egybekötött Régi Zenei Napokat, megrendezik a Carousel nemzetközi gazdasági és kereskedelmi kiállítást és vásárt, lesz rengeteg sportverseny – köztük a széchenyi Regatta –, s ugyanakkor tartják meg a városban a nemzetközi radiológus kongresszust is.

Őszre is maradtak programok: a korábban Szüreti Napoknak nevezett Soproni Ősz a zenei világnaphoz kapcsolódik, s elsősorban a helyi művészeknek kínál bemutatkozási lehetőséget. Jelszava: „Nyitás Európa felé!” – ennek jegyében a szomszédos osztrák tartományok (Burgenland és Alsó-Ausztria) képviselői is helyet kapnak a rendezvénysorozatban.

Katalizátor a láthatáron?

Előbb-utóbb Magyarországon is rendelik a gépkocsi-katalizátorok felszerelését. A hazai gyártás megoldható, a kalkulációk szerint az olcsóbb változat is mintegy 10 ezer forintba kerülne. A katalizátoros kocsikhoz szükséges ólommentes benzint az 1991-re rendelkezésre áll majd. Bizonytalan viszont, hogy miként támogatja majd az állam a katalizátort vásárlókat. Elképzelhető lenne a berendezésre 0 ÁFA-kulcsot megállapítani, így eleve 25 százalékkal csökkenne a beszerzési ár. A törvényhozás az adórendszeren kívül is megoldást találhat és a biztosítók is szerepet vállalhatnának a támogatásból.

stratégiai jellegű termékek szocialista országokba irányuló exportját, jelentette be a dél-koreai kereskedelmi és ipari minisztérium munkatársa az USA képviselőivel folytatott tárgyalások után. Sőt, Dél-Korea jövőre csatlakozik a COCOM-hoz is.

A GENERAL MOTORS BUDAPESTEN létesítendő autókészítésgyárról tárgyal a magyar kormánnyal. Az üzem a nyugat-európai Opel összeszerelő üzemeknek szállítana. A tárgyalásokon szó volt több Opel gépkocsi itthoni eladásáról, és saját értékesítési hálózat kialakításáról is.

A KÖZÖS PIAC EGYMILLIÁRD ECU-s fináncitelt nyújt Magyarországnak. Brüsszel, amely ha jó hitel-megítélése folytán igen kedvező feltételekkel tud kölcsönöket felvenni, ugyanolyan feltételekkel adja tovább a tőkét, amilyenekkel ő hozzájutott. A kölcsön folyósításának előfeltétele, hogy hazánk megállapodásra jusson a Nemzetközi Valutaalappal.

IZRAEL A SZOVJETUNIONNAK harminc millió dollár értékben szállít burgonyát, hagymát, paradicsomot, citrusféléket, őszibarackot és földieperet jövőre. A terményeket szovjet repülőgépek szállítják majd Moszkvába, és a Szovjetunió dollárral fizet.

Megunták a tétlen szakszervezetet

Független demokratikus szakszervezet alakult a MOKEP-nél, november 30-án. A vállalat 20 dolgozója megalakította a Demokratikus mozgóképterjesztő Szakszervezetet (DEMOSZ). A nemrégiben még monopolhelyzetben lévő vállalat ma még a legnagyobb filmforgalmazó, de már nem az egyetlen; az elmúlt 2 évben egyre több forgalmazó tűnt fel, köztük két felettebb sikeres. Mint Tóth Béla, az információs és piackutató osztály vezetője elemzésében rámutatott, a MOKEP még nem tudott alkalmazkodni a megváltozott piaci feltételekhez, a vállalat vezetői tévesen ítélték meg a helyzetet, nem tudtak megfelelő stratégiát kialakítani. A vállalat piaci részesedése egyre fokozódó mértékben csökken, propagandatevékenységének hatékonysága elmarad a versenytársakétól, anyagi helyzete ilyen tendenciák mellett a jövő évben kritikussá válhat. A MOKEP-et kulcspozícióban levő szakemberei hagyták el, ugyanakkor félt, hogy átgondolatlan leépítések kerülnek meg. Mindezt az eddigi szakszervezet tétlenül szemlélte, érdekvédelmi tevékenysége a nullával volt egyenlő.

Ez készítette az alapítókat arra, hogy érdekeik képviseletére és munkahelyük védelmére létrehozzák saját, független demokratikus szakszerveztüket. A megalakulást megelőző beszámoló követően a vitában a vállalat érdeklődőként jelenlevő vezetői is lehetőséget kaptak rövid hozzászólásra, amelyben Gombár József a vállalat igazgatója leszögezte, hogy a jogszerűen megalakult új szakszervezetet tárgyalópartnernek tekinti. Az alapítólevél és az alapszabály elfogadása után a tagság egyhangúlag Lajos Géza piackutatót választotta meg bizalmasnak. A DEMOSZ csatlakozik a Független Szakszervezetek Demokratikus Ligájához.

ifj. Gede Márton

Jövőre 20%-os infláció

A pénzügyminiszter lidérces álma

san egyetért mindenki, s ezt helyeslő bólogatással fejezi ki a többség. Eleinte lassan, majd nekivadultan jönnek a kérdések.

Egy idős, szerényen öltözött úr indítványozza, hozzanak törvényt a vagyoadóról. Ezt minden ingatlanulajdonos, lakásbérlő fizetné, s így a láthatatlan jövedelmek is adóznának. Persze – fejezi be szavait – a nyugdíjasok kompenzációt kapnának. De megszerették ezt a kompenzációt! Az elvtárs magára marad véleményével. A környéken tilók felháborodnak. Ki azért, mert már van vagyona, ki azért, mert most kíván szerezni. Az ötletet Békesi László sem díjazza. Elmondja, nem gondolkodik a kormányzat ilyen adónemen. Több lenne a kára, mint a haszna. Lehet, hogy egyszer, sok év múlva még erre is sor kerül majd. Azután a miniszter arról beszél, hogy a napi sajtóban a gazdasági élet problémái kevés helyet kapnak a politikai csatározások közepette. Mint mondja – egy csődbe jutott gazdaságú országban egyetlen politikai csoportosulás sem lesz képes konszolidált hatalmi viszonyokat teremteni.

Többen megkérdezik, mi az adósságtömegünk visszafizetésének perspektívája. A miniszter így válaszol: – az ország ma kettős csapdában vergődik. A keleti csapda az, hogy drasztikusan szűkülnek a fizetőképes piacok. A nyugati csapda pedig a húszmilliárdot meghaladó adósság. Kitorési esélyt csak a tőkés piaci értékesítés növelése jelenthet. Ettől persze még fizetni kell a kamatokat és a tőkét. A cél az, hogy az ország rövid időn belül képes legyen aktívumából az esedékes kamatokat fizetni. A tőketörlesztés megfinanszírozható. Belátható időn belül illúzió lenne arra számítani, hogy az adósság csökkenni fog. Ha a pénzvilág megkapja a befektetett tőkéjének kamatait, akkor van bizalom az országgal szemben, ha azonban az adósság nő, a bizalom elfogy, s bekövetkezik az a gazdasági csőd, ami ellen most küzdünk. A nyomasztó terhektől való szabadulásra is vannak nemzetközi technikák. Ilyen a rövid lejáratú hitelek közép- és hosszú távra való módosítása, vagy az adósságok „eladása” olyan külföldi befektetőknek, akik nálunk akarnak vállalkozásba kezdeni. Ehhez két dolog kellene: a jelenleginél stabilabb belpolitikai helyzet és megállapodás a nemzetközi pénzügyi szervezetekkel.

A miniszternek egyébként az a véleménye, jelenleg teljesen mindegy az ország gazdasága szempontjából, ki

lesz az, aki a választásokat megnyeri. Egy a fontos, legyen vége ennek az átmeneti helyzetnek, hogy a tőke meginduljon hazánkba. A nyugatiak most egymás után fogadják a magyar politikusokat, mindenkivel kezdet fognak, mindenkire mosolyognak, de pénzt csak a választások után adnak. A végkonklúzió: önmagában az adósság nem kényszerít térdre minket. Csak hogy a kamattörlesztés érdekében a belső fogyasztás nem növekedhet. Ha a politika ezt nem bírja ki – s az elmúlt években ez volt a tapasztalat –, belekerget minket a permanens fogyasztásnövekedésbe, miközben nincs megfelelő gazdasági növekedés.

Még mindig téma a lakossági devizakeret korlátozása. Minek a világútlelél, ha mégsem lehet utazni? – szólt az elégedetlenkedők kérdése. Békesi László válasza, ha azonnali megoldást nem is ígért, de reménysugárt legalább felcsillantott: – A világútlelél bevezetése politikai kérdés volt, de nem voltak meg a gazdasági feltételei. Amikor bevezettük, voltak, akik előre látták a következményeit, de akadtak olyanok is, akik nem szívesen hallottak erről. A devizakorlátozási intézkedésekre azért került sor, mert a központi készletek vérszesen csökkentek. November elején kétheti importfedezet állt rendelkezésre. Ezért lesz kritikus a jövő év első negyede. Nincsenek dollárbevételeink az év elején, mert ilyenkor általában nincs még export, viszont 1450 milliót kell kifizetnünk – dollárban. Kiszemmisztem, tartalékok nélkül nem kezdhetjük az új esztendő. A korlátozás csak átmeneti intézkedés. A tartalékokat fel kell tölteni, s a jövő év második felében már lehetőségünk lesz arra, hogy a lakossági devizapiacot elindítsuk. Megpróbáljuk a bankok vétel-eladásának segítségével az árfolyamot a fehér és fekete árfolyam között tartani, szürkére beszorítani. Addig szól csak az ötven dollár, azután mindenki vásárolhat az intervenciós árfolyamon. Ma utcánként változik az árfolyam, hiába van külön rendőri csoportunk a valutaüzérek megtalálására.

A miniszter arról is beszélt, hogy miközben szegényekre és gazdagokra szakad szét az ország, a gazdaság erejét messze meghaladva fogyasztunk. Amíg a politikai csatározás tart, a munkájával senki sem törődik. Azt a vállalatigazgatót, aki rendet akar tartani, öt perc alatt megbuktatják. A munkahelyen vasfegyelemnek kéne lennie – ha ezt kell megtanulni a tőkés világtól, akkor ezt is megtanuljuk.

– Van-e a kormányunk saját pénzügyi politikája, vagy mindenben az IMF-re vagyunk utalva? – hangzott az egyik kérdés. – Nem várható el, hogy a belső fogyasztás és az adósságkamatok törlesztésére kapjunk hiteleket. Amit az IMF, a Világbank és más nemzetközi pénzügyi szervezetek követelnek, saját jól felfogott érdekünk. Nagy baj lenne, ha más gazdasági alternatívát akarnánk követni, hisz nincsen más finanszírozási forrás. Amikor világhosszra vált, hogy a gazdasági csőd főül a szovjet védőernyő eltűnt, egyetlen védőernyő maradt, a nemzetközi pénzügyi szervezetek. Persze, mondhatjuk mi rettentő öntudatosan, hogy önállóak vagyunk, de próbálja csak ki valaki ezt az önállóságot – mondta kezét széttárva, vállát felvonva a miniszter, majd így folytatta: – Öt perc alatt összeomlik az egész ország. Mit akar az IMF? Csökkentjük a veszteségeket. Értékeljük le a forintot. Csökkentjük a költségvetés deficitjét, a folyó fizetési mérleg hiányát. A pénzügkőn korszerű technikát vegyünk és ne Gorenjéket. Ezzel mi egyetértünk. A vita az ütemezésben van. Gazdaságunkat ma inflációs nyomás jellemzi. Ehhez hozzájárul a forintleértékelés, az import további liberalizálása is a jövő év folyamán. Mégis, mit vár a pénzügyminiszter, mekkora lesz az infláció? – Tizenkilenc-húsz százalékot – mondta, s még hozzátette: – ennek egy része a fogyasztók inflációs várakozásából, spekulációiból keletkezik majd. Ez alatt nem lehet megúszni, legfeljebb a hatósági árak visszaállításával, akkor pedig nem lesz piac, támogatásleépítés, veszteséges vállalatok bezárása.

Tényleg – jutott eszünkbe erről –, mi van a veszteséges vállalatokkal? – Végre döntés született, a huszonöt tartósan fizetéseképtelen vállalatot felszámolják, az eljárást egy héten belül, a hitelező bankokkal való megállapodás alapján, megindítják. – Miért nem lehetett jobban csökkenteni az adókat, tán az megelégnék a gazdaságot – hangzott az utolsó kérdés. – A jelenlegi csökkentés is óriási kockázatot rejt magában. Lidérces álmaiban az jelenik meg, hogy jövőre úgy elszáll a költségvetés, mint a sóhaj.

Míg a miniszter csődtömegünkről beszélt a felnőtteknek, a szomszéd teremben a 100 Folk Celsius a gyerekeknek Álomországról énekelt. A szöszeke, barna, derűs gyermekarcok Álomország játéka között mit sem sejtjenek a felnőttek össznépi, ki kit él túl című játékból. Míg együtt énekeltek, véletlenül sem jutott eszükbe, egyszer ők is beállnak majd a sorba. Álomország! Be jó is itt élni.

– csík –

Fellépdelve a széles lépcsőkön, belépek a múmárvánnyal borított előcsarnokba. A fényár elkápráztat. Tétován álldogálok egy darabig, míg az információs pult mögött állók el nem kezdenek integetni nekem. Tamás, a piros (vörös) ruhás Mikulás fogad az MSZP választási centrumában. Kezdetnek kapok egy szaloncukrot pártcsalogatóul, majd néhány nyomtatványt nyomnak a kezembe: pártprogram, eseménykrónika, a budapesti irodák listája, Nyers Rezső kongresszusi levele. Egy darabig elcsámcsognék rajta, ám Tamás télapó megkérdi, mi járatban vagyok, mert ő több programot is tud ajánlani. Például előadást fog tartani a pénzügyminiszter az ország gazdasági helyzetéről. Ezek szerint Békesi László itt tartózkodik az épületben? – kérdezem, s Tamás rámkacsint: – Az elsők van a háromszázegyben.

A minisztert kávézás közben érem, s ráveszem egy kis beszélgetésre. Bár fáradtnak látszik, azonnal beleegyez. Alig melegegdnék azonban bele, kopognak az ajtón. Kezdeni kellene az előadást. Hiába, ezen az estén a „panem et circenses”-t a miniszter képviseli: egyfelől az igazságra éhesek elé tárja a maga igazságát, másfelől az ország általa felvázolt gazdasági helyzete kész cirkusz. Most érződik csak igazán, hogy a sokat szidott demokratikus centralizmus elve végképp kiszervezett az MSZP-ben. Az előadást pontosan kell kezdeni, nem lehet váratni a közönséges párttagokat, mint régen. Az új elve a populáris demokrácia. Minden a népért. A miniszter elindul (őrizzék nélkül), irány a nagyelőadó.

Az előadó ajtajában télapó megállít, még egy cukrot kapok, lehet, nagyon beloptam magam a „pártcukros” bácsi szívébe. Már nem mosolyog, szakállal alatt izzadságcsöppek. Csak nincs valami gond – érdeklődöm. – De – vágja rá rögtön –, már ezt az épületet is el akarják venni tőlünk. Pedig nem kérünk sokat: a Köztársaság téri, a nagy „Fehér ház”-at, meg ezt a Villányi úti épületet. Állítólag Glatz miniszter akar itt egyetemet berendezni – legyint tehetetlenül, s beteret az előadóterembe.

A nagyérdemű közönség fölöttébb vegyes. Kopott és elegáns ruhás nyugdíjasok üldögélnek egymás mellett. Van pár serdületlen ifjú, de a túlnyomó többség az úri középosztályból érkező középkorú átlagértelmiségi és átlagmagyar. Kevés a nő, a kétszázegynéhány megjelent közül tán húsz. Hiába, otthon ilyenkor készül vacsora a családnak.

A miniszter azzal kezdi, hogy nem sok értelmét látna annak, ha most másfél órán át arról beszélne, amit a megjelentek amúgy is tudnak. Kérdezzenek csak az elvtársak, ő pedig legjobb tudása szerint válaszol. Demokratiku-

És Ön
kire kíváncsi?

A lelki vezetés alapja a szeretet

Gyulay Endre Szeged-csanádi megyei püspök az olvasók nevében azt kérte, beszéljünk Kiss Imrével, a Szegedi Hittudományi Főiskola lelki igazgatójával, hiszen a papnevelésről, a szemináriumi életéről vajmi keveset tudunk mi, kívülállók. Így tehát a spirituálistól hallhatunk az intézményről igen sokat, ám megemlítette a gondokat is, melyekből sajnos, szintén nem kevés akad.

*

– Jelenleg az öt évfolyamon harmincnégy növendékünk tanul, valamennyien bentlakók. A hittudományi főiskolák mind ilyenek. Aki papnak készül, nem lehet „bejáró”. Létezik Budapesten nappali tagozat azok számára, akik a teológia iránt érdeklődnek, illetve valamilyen egyházi foglalkozásra készülnek, de nem papnak.

– Az egyházi jog előírja, hogy a jövő év papok a szemináriumban éljenek. Mi ennek a jelentősége a hivatástudat erősítésében?

– Az, hogy egy papnak nemcsak bizonyos értelmi szintre kell eljutnia, például a Szentírást értelmesen magyarázza, hirdesse az igét, illetve lelki tanácsot adjon, lelki vezetője legyen embereknek, hanem el kell sajátítania egy életformát, ami az imádságnak, elmélkedésnek, lelki életnek a formája. Ezt nem lehet csak tanórákon leadni, illetve elsajátítani. Ehhez együttélés szükséges.

– Legyen szíves, mondja el a főiskolán tanulók napirendjét.

– Reggel hatkor van az ébresztő, fél hétkor a kápolnában tartjuk a reggeli imádságot, tulajdonképpen zsolozsmát imádkozunk, ez az egyház hivatalos imája – régebbi, ismert nevén breviárium. Utána következik az elmélkedés.

– Hogy miről, azt ki-ki maga dönti el, vagy meghatározzák?

– Hetenként háromszor mi – pontosabban én – adunk elmélkedési pontot, ami az egyik feladat, mint spirituálisnak. A többi napokon pedig a hallgatók maguk keresnek elmélkedési anyagot a Szentírásból, vagy elmélkedő könyvekből. Ehhez adok ötleteket, tanácsokat, vagy forrásokat javasolok.

– Arról, hogy ki miről elmélkedik, azt megbeszéljük Önnel, vagy tájékoztatják róla?

– Ez teljesen egyéni. Aki akarja, elmondja, vagy megbeszéli velem, de ez nem kötelező. A növendékekkel évente általában négy alkalommal van hosszabb, komolyabb találkozás, amelyen a lelki és tanulmányi életükről beszélgetünk elmélyülten.

– Milyen találkozás? Ezt hogy értsem?

– Ez úgynevezett spirituális beszélgetés, ami kötetlen idejű. Beszélgetünk arról, hogy érzik magukat a növendék a szemináriumban, hogy áll a hivatásával, fejlődött-e, vannak-e problémái, milyen az imaélete, a

tanulmányi élete, a tantárgyakon kívül milyen könyveket olvas, miért érdeklik azok, hogyan alakul a szellemi élete, milyen tudatosan készül a hivatására. Azután közösségi élete: kapcsolata tanáraival, társaival, milyenek az emberi kapcsolatai...

– Milyen? Nyitott?

– Teljesen nyitottak vagyunk, nálunk nincs noviciátus (zárt év), mint a szerzeteseknél. Bár van egy természetes elszakadás a szülői háztól, ahogyan minden felnőtt embernek.

– Van-e kimenőjük?

– Igen, mindennap fél kettőtől fél négyig, ezenkívül szombaton és vasárnap nagy séta, ami este hatig tart. Mehetnek egyedül, kis csoportokban. Illetve minden második szombat kiránduló-szombat amit évfolyamonként, vagy egyházmegyénként szerveznek, ugyanis több egyházmegyéből tanulnak itt fiatalok.

– Hány egyházmegye tartozik a felvételi körzetükbe?

– Régen minden egyházmegyének volt papképzése, ami már a múlté. Úgyhogy ide csatlakozott a kalocsai „körzet”, Vácot szintén nincs teológia, az ottani kispapokat Egerbe, Szegedre vagy Budapestre küldi a püspök. Most van egy pécsi növendékünk, ketten pedig Bánáthól jöttek.

– Miért jöttek át?

– Több okból. Részben azért, mert ők magyarok, s nem akarnak a főiskolán idegen kultúrát elsajátítani, hanem a magyar kultúrát, magyar irodalmat, magyar nyelvet szeretnék jól megismerni, de fontos szempont, hogy a magyarokkal jó kapcsolatot alakíthassanak ki.

– Erdélyből is jöttek kispapok?

– Egy olyan növendékünk van, aki menckölt, és most várunk három másikat, akiknek ott kellett hagyniuk a szemináriumot. Ugyanis ott nemcsak egy numerus clausus van, tehát nemcsak azt határozza meg az állam, hogy hány hallgatót kell felvenni, hanem azt is, hányat kell kirúgni minden esztendőben, még akkor is, ha nincs rá semmi ok.

– Itt, a teológián, illetve a magyarországi teológiákon van lemorzsolódás?

– Van. Ez abból adódik, hogy az első három, igazából a negyedik év végéig tart az úgynevezett fölkészülés és a hivatástisztázás. De ez érthető, hiszen a fiatalok világi környezetből jönnek, s többen nem is tudják, hogy valójában mire is vállalkoznak.

– Azért kár, hogy nincs az az egy éves előképzés, azaz a noviciánushoz hasonló „előélet” nem iktatnak be a képzésbe.

– Jelenleg öt éves a hittudományi főiskola, de a következő tanítási évtől már hat év lesz. Ebből az első esztendőt majd a lelki életbe, a papi lelkiségbe, a papi szolgálatba való bevezetésnek használjuk fel, de a hat év több le-

hetőséget nyújt a gyakorlati dolgok elsajátítására is.

– Ne haragudjon, de kérdéseimmel teljesen „eltéríttem” a napirend részletezéséről. Úgyhogy kérem, folytassa.

– Hogyne, de előbb megkínálnám... Ha kocsival van, akkor üdítővel... Tehát megvolt az imádság, az elmélkedés. Azután van a közös szentmise, amelyen általában áldozunk, de nem kötelezően. Minden csütörtökön a püspök tartja a szentmisét, és prédikál. Ezután reggelizünk. Dél előtt öt órán át tanulunk, utána következik az ebéd, majd a kimenő. Négykor negyed órát fordítunk a lelki olvasmányra.

– Mekkora könyvtára van a főiskolának?

– Nem túl nagy. Tizennégy ezer kötetes lehet. Van filozófia, teológia, szépirodalom, lelkiség. Folytatom: fél héti tanulnak a növendékek, majd ezt évfolyamkénti szentírásolvasás követi, háromnegyed héttől hétig a kápolnában esti imádság van a zsolozsmából, majd a közös vacsora következik. Utána ismét szabadidő, ezt bármire használhatják. Nézhetnek tévét, pingpongozhatnak, teremfociznak, sportolnak, de van, aki akkor is tanul. Este tízkor lámpaoltás.

– Ezután már nincs zajongás?

– Elevenek, egészségesek ők is, mint a hasonló korosztály tagjai, de este tíz után csend van. Ha valaki szigorlatra készül, és úgy érzi, tanulnia kell még, az maradhat.

– Büntetés van?

– Hát... tavalgy volt valami probléma, de nem is emlékezem pontosan. Ismertetjük a házi- és a napirendet, s ezt mindenki tudja. Ha mégis akad gond, akkor a diákok szóbeli figyelemzetésben részesítjük.

– Nem okoz-e problémát, elsősorban Önnek, hogy az itt tanuló fiatalok arra kényszerülnek, hogy éppen Ön előtt tárták ki a lelküket, hiszen Ön a lelki igazgató.

– A kérdés jó, s bevallom, eleinte nekem is okozott ez problémát, de próbálok oldani bennük a görcsöt, s megértetni azt, hogy én itt egy lehetőség vagyok a számukra, mint lelki vezető. S felelős vagyok azért, hogy itt a lelki képzés megfelelően történjen, de nem vagyok kötelező lelki vezető kinek-kinek személy szerint, s nem kötelező, hogy nálam győnjanak.

– Önnek is van lelki vezetője?

– Igen. Ez nagyon fontos. A lelki vezetőt mindenki maga választja, mégpedig annak a személyében, akit tisztel, akiről úgy érzi, tudja segíteni, hogy objektívebben lássa saját magát. Mert, ha az ember a saját orra után megy, akkor könnyen félrevezetheti önmagát, bármit bemagyarázhat saját magának. Lényegében ez azt jelenti, hogy önként alávetem magamat egy másik ember kontrolljában.

– Kíváncsi vagyok, mindezt legbelül hogyan éli meg? Mert mi, „civiliek”

nehezen tudjuk elviselni még a legjobb szándékú kritikát is. A jótanácsok mögött is gyakran valami mást sejtünk.

– A lelki vezetés alapja a szeretet. A vezetett és a vezető között szeretetkapcsolat van. A vezetett kéri a vezetőt, hogy úgynevezett korrekció frater-nát (testvéri kiigazítást) gyakoroljon, s mondja el a jó és rossz tulajdonságait, s azt, hogy miben kell változnia. A szeretetkapcsolat föltételezi, hogy a vezető nem bántani, elítélni akar, s nem irigykedik rám.

– Ön nagyon fiatal ahhoz, hogy ilyen helyen „össznépi” lelki vezető legyen, illetve igazgató. Ez nem furcsa az idősebb papok számára?

– Harmincnégy éves vagyok, tíz éve pap. Minden fiatal papnak föl lehetne tenni ezt a kérdést, hiszen huszonöt évesen kerülnek ki a plébániára, ahol lelki atyák lesznek. S mennek hozzájuk ötven-hatvan éves emberek problémáikkal, bűneikkel, kérdéseikkel. A Szentírásban is az van: senki meg ne vessen fiatal korod miatt – írja Szent Pál. Ez a közösséget is arra bátorítja, hogy a papban ne a korát, hanem a fölszenteltségét nézzék. Egy fél mondat még a lelki vezetéséről, e németek által megkérdőjelezett fogalomról: hogy tulajdonképpen lelki társ vagyok az úton.

– Miből kell felvételizniük az ide jelenkezőknek? S egyáltalán, hogyan zajlik ez a vizsga?

– Nálunk elsősorban elmélyült beszélgetések jelentik a felvételt. Először a tanárokkal, majd a püspök úrral. Ennek során meggyőződhetünk az ifjú hitbeli, liturgiabeli jártasságáról, imádságos életéről. A jelentkezők elhívásukat, a hittankönyveiket, lakóhelyük plébánosának ajánlólevelét.

– Amikor érkeztem, nyomban a szűkös viszonyokra terelődött a szó. Elmondta, komoly helyhiánnyal küzdenek. Tudom, valaha az egész épület szeminárium volt, de a felét elvették. Azt, amelyben a kápolna és a tornaterem is van.

– Ez elég nagy gondot jelent nekünk, de bizakodunk, hogy rendeződik ez a dolog. Megjegyzem, valami már mintha elindult volna, hiszen a tornateremhez és a kápolnához már van kulcsunk. De ez újabb beszélgetést tenne ki. Így egy korábban felvetett kérdésre válaszolok. A hét végken délutánonként a társalgóban fogadhatnak látogatókat a növendékek. Még leány vendéget is.

– Megköszönve, hogy erre is vizsaszatért, kérem, mondja meg, Ön kire kíváncsi?

– Koncz Zsuzsára. Szeretem a dalait, van egy dedikált lemezem is tőle. Tisztelem, mert annak idején, amikor még csendre voltunk ítélve, ő elő merte adni az ismert, gondolatébresztő dalokat.

V. Horváth Mária

„...azt akárki mondhatta...”

Nagy feladatra vállalkoztam, amikor megígértem szerkesztőimnek, hogy egy héten belül „szállítom” azt az anyagot, amelyben „feltérképezem” Bács-Kiskun megye politikai szervezeteinek helyzetét. Akkor még nem gondoltam, két hét is el fog múlni anélkül, hogy összeállna a kép. Bizonyára sokan úgy vélik: a bénaságom ellen csak egyetlen orvosság van – e feladatot rátermettebb tollforgatóra kellene bízni. Csakhogy a távolság miatt csupán a telefonra hagyatkozhatom, s az új politikai helyzet meglepő új körülményeket teremtett.

Mert mi volt régen – és mi van ma? Hajdanában felhívtam volna az MSZMP megyei székházát, s még ha egy napig vesződtem volna „kiváló” postai vonalainkkal, s ha netán az illetékes elvtársat három napig hajkurászta volna is, egy hét alatt rendelkeznék a megfelelő információval. Persze, feltéve ha ilyen információt telefonon kiadtak volna, mert ugyebár akárki is mondhatta: a Dátum újság munkatársa vagyok...

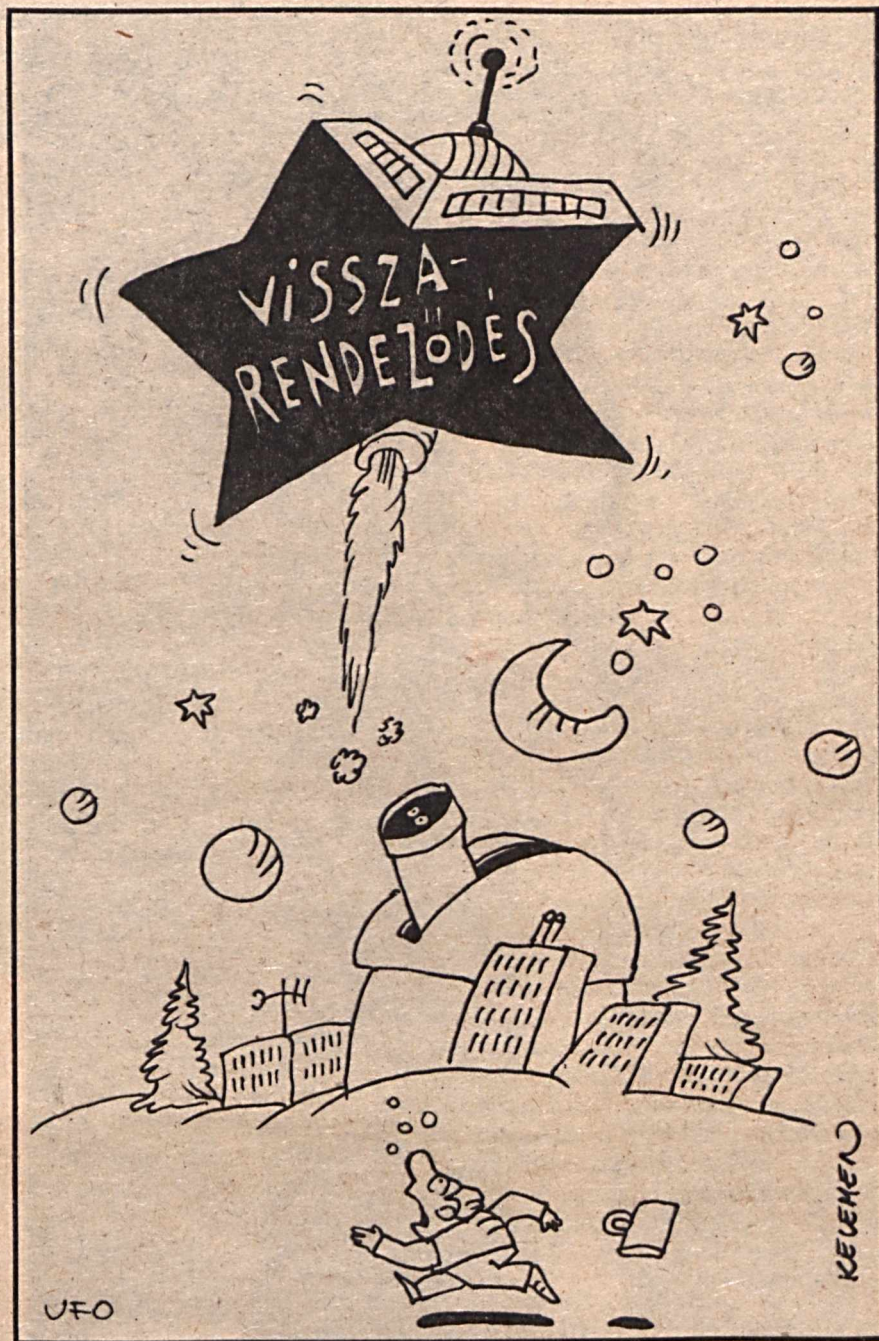
Ma viszont az a helyzet: a megyeszékhelyen senki sem tud összefogó információt adni még arra sem, hol található a jelenleg működő szervezetek megyei képviselőit. Hívtam a népfrent megyei bizottságát, ahol sikerült megtudnom négy párt irodája telefonszámát, ebből mindössze kettő stimmelt. Aztán jöttek a többi telefonok: régi pártszékház, városi tanács, s a már kinyomozott pártoktól érdeklődtem, hol kaphatok információt a Kereszténydemokratákról, a Néppártokról, a Fidesz-ről, az MSZMP-ről, s hadd ne soroljam tovább, kikről. Kapott telefonszámaim négyszer-öttször áthúzza, tárcsázások sokasága, mire egy-egy informátorhoz eljutottam, késő este. Mert ma már eljutottunk odáig, hogy aki akarja csinálni az csinálhatja, de csak este, amikor már vége a munkaidőnek – s ez így helyes. Nem a régi rendszert, de visszasírtam e két hét alatt többször is azt az egyszerűséget, ami régen volt. Ám amikor végre elcsíptem az „új” MSZMP képviselőit, arra gondoltam: inkább vállalom az ide-oda küldözgetést, mint a titkolódzást. Mert végül is, akiket idáig el tudtam érni – MDF, MSZDP, SZDSZ, MSZP, Fidesz, Kisgazdapárt – mindenki készséggel nyilatkozott: elmondták céljait, eddigi tevékenységüket, netán árnyékos dolgait, s volt aki becsülettel megmondta: létszámot egyáltalán nem adnak ki a sajtónak. Mindezt telefonon, anélkül, hogy ismernének.

Nem így az MSZMP. Végre rájuk találtam, s elkezdődött a kételkedés. Olyan érzésem volt, mintha a múltba csöppentem volna vissza. Kicsó-

da?... Hogy a Dátumtól?... Ők nem ismernek ilyen újságot... Hogy miről?... A tagságról?... Hogy hányan vagyunk?... Na, de asszonyom... Szívesen látjuk személyesen, akkor majd elbeszélgetünk. Értsem meg, akárki „mondhatta”, hogy valamilyik sajtótermék munkatársa, semmiféle adattal nem szolgálnak így, kagylón keresztül. Még akkor sem, ha 100 kilométer van közöttünk, s odautazásom bonyolultabb, mint gondolnák... Szóval, a hang után ítélve az öreg aggastyánok titkolóznak. Titkolják azt, amit más pártok képviselői vállalnak, és akárkinek elmondanak. Nem kell ahhoz újságírónak lennem, hogy megtudjam, a megyében kik, hányan vannak, milyen pozícióban érzik magukat. Még azt sem restellik bevallani, hogy érzésük szerint csak a negyedik helyen szerepelnek a „ranglistán”... Ám az MSZMP elzárkózik. Elzárkózik, mint 40 évig. Nem tud szabadulni a jól bevált gyakorlattól, a félelem nem talált feloldozást az új időkben sem: ne szólj szám, nem fáj fejem. Ők tutira akarnak menni, mint eddig: nem akárkinek adnak információt, azt ki kell érdemelni. Talán, ha 4-5 számban dicshimnuszokat zengenék róluk, jó „elvtárs” lehetnék. Már egykoron is ez tartott vissza a pártba lépéstől: a titkolódzás, a fontoskodás, a „majd mi megmutatjuk”, a független semmittevés, a hiábavaló szájtépcs, no meg az, hogy a tagság akarata sohasem érvényesült.

S úgy látszik, nem sokat változott ezek közül semmi. Mert vajon mi titkolni valója lehet az MSZMP-nek? Talán az, hogy kiderül: Bács-Kiskunban hányan vannak, hány alapszervezet működik, hogyan dolgoznak? Elképzelhető, hogy ezen van mit titkolni. Persze, valószínű, kitárulkoztak volna, ha igazolvánnyal igazolom magam... De tudj’ isten, akkor már nem biztos, hogy hittem volna az adatokban... Feltűnt az is: egyetlen politikai szervezetnél sem volt napközben senki – ők dolgoztak az országért munkahelyükön. Ellenben egy ilyen fontos pártnál, mint az MSZMP – még ma is beosztják, hánytól-hányig, ki tart nappali ügyeletet. Vajon kiért, miért teszik? Biztosan nem értem meg a hasonló érdeklődőkért. De akkor mi szükség erre? Talán arra vigyáznak, hogy az elmúlt 40 évről senki se tudjon meg semmit, de legfőképp nem ’89-ről? Elvtársak! Ha nem tudnák, mi már mindent tudunk! Még azt is, hogy ügyelet helyett jobb lenne dolgozni! Akkor esetleg megtudhatnák: jól dolgozni egy célért csak nyíltan, őszintén és közös erővel, együtt érdemes!

Szilvási Ildikó



Fidesz tanácsülés – először vidéken

Új testület, nyelvtanfolyam, kampányalap

„Százitizenhat működő csoportunk közül 56 a vidéki; így talán érthető, hogy miért rendeztük meg most tanácsülésünket egy vidéki városban” – nyilatkozta Deutsch Tamás, a Független Demokraták Szövetségének választmányi tagja december első szombatjának délutánján a rögtönzött sajtótájékoztatón.

Először esett meg, hogy a Fidesz „parlamentje” nem a „fészekben”, Budapesten tartotta ülését. Miért éppen Békéscsabára esett a választás? S bár erre a kérdésre nem kaptunk határozott választ, a korábbi hetek és a tanácsülés eseményei magyarázatul szolgálnak. A nyár végén a Fidesz kezdeményezésére hívtak vissza egy tanácstagot a Viharsarok „fővárosában”, majd jelöltet is állítottak. Az első fordulóban Fülöp Zoltán, a helyi szervezet vezetője második-ként futott be, de a szavazatok megoszlása miatt a három induló egyike sem nyert. A második menetre – amelyen már csak ketten szállhattak ringbe – a népszavazás napján került sor. Fülöp Zoltán ismét második lett a megméretésen; csupán néhány szavazattal kapott nagyobb bizalmat a HNF-támogatta független jelölt(nő).

S ami a tanácsulást illeti, a meglehetősen zsúfolt napirenden szerepelt a politikai tanácsadó testület tagjainak megválasztása is. A testület végső soron a választmány és a tanács között helyezkedik el, – feladata a szaktanácsadás. A békéscsabai ülésen

megválasztott kilenc tag közül a legtöbb szavazatot Fülöp Zoltán kapta; a PTT további tagjai: Ungár Klára, Vágvolgyi B. András, Németh László Ákos, Fekete Gábor (Budapest), Kósa Lajos (Debrecen), Glatfelder Béla (Gödöllő), Révész Sándor és Trombitás Zoltán (Pécs).

A szervezeti változás mellett természetesen számos kérdésben is döntés született. A Fidesz önálló nyelvviskolát hoz létre, valamint egy alap életre hívásáról is döntött: a közelgő parlamenti és helyhatósági választások finanszírozására. Szó volt arról is, hogy napokon belül vezetői szinten tisztázzák azokat a félreértéseket, amelyek a Fidesz, illetve az MDF között fennállhatnak.

A tanácsülés kinyilvánította: önálló arcú politikai párt, amely ugyan több kérdésben osztja az SZDSZ véleményét, de nem volt, és nem is lehet annak „ifjúsági szervezete”. A tanács kinyilvánította: megaláznak, felháborítónak, sértőnek és természetesen alaptalannak tartja azokat a spekulatív híreszteléseket, mely szerint nemzet-antiszemita jelzőkkel lehetne illetni, és ezzel éket veni az EKA „négyesét” illetően. Az első vidéki tanácsülés vasárnap az egyesült államokbeli NDI (Nemzetközi Demokrata Alapítvány) kampánytanfolyamával zárult.

(nemesi)

Győr ismét ünnepel

Tízéves a Borsos-ház

Tíz éve nyílt meg a Káptalandombon a Borsos Miklós életművét bemutató állandó kiállítás. Ez alkalomból eseménydús ünnepségsorozatot rendezett a Xantus János Múzeum, melyen a művész és felesége is részt vett.

November 23-án győri magánygyűjtők féltett kincseiből – Borsos Miklós 30–40-es években készült alkotásaiból – nyílt kiállítás a múzeum főépületében. E tíznapos tárlaton olyan művekkel találkozhatunk, amelyekkel, a Nemzeti Szalonban és a Tamás Galériában első sikereit aratta a mester. Az idilli hangulatot árasztó, vagy mély szenvedéseket, fájdalmakat drámaian tolmácsoló rézdomborítások mellett korai szobrászati remekműveket láthatunk, mint a Szent Ferenc (fa), a Szent László herma hatására mintázott lemezdomborítású Ónarckép (réz), az Ülő és Térdelő női aktot (márvány), a Sírató (fa), Halmos Lászlóné portréja (bazalt), a tihanyi lávakőből faragott Legelésző ló, a légiesen könnyed, karsú Galamb-szobor (márvány) és az elfeledett első kőszobor, az Anya.

Igazi meglepetésként hat az a nyolclapos tollrajzsorozat, amely 1944 decembere és 1945 január eleje között készült, a bom-

bázások elől Tihanyból Győrbe, majd Győről Tihanyba menekülés közben. E lapok harminc éve nem voltak kiállítva! Megrendítő hitelességgel ábrázolják a gyermekeiket, állataikat féltő, menekülő emberek áradatát, döglött lovakat, reménytelenül vesztett férfiakat és nőket, a háborús mindennapok rettegéseit. A megnyitó utáni meghitt hangulatban egykori barátok, a gyűjtők és családjaik, művészetkedvelő fiatalok találkozhattak a mesterrel, aki újabb kiadású önéletrajzi regényét (Visszanéztem félutamból) dedikálta.

November 24-én tovább folytatódott a jubileumi ünnepség. Délután három előadás hangzott el Borsos Miklós művészetéről L. Kovásznai Viktória, Salamon Nándor és N. Mészáros Júlia művészettörténészek közreműködésével, majd sor került a megújított állandó kiállítás bemutatására.

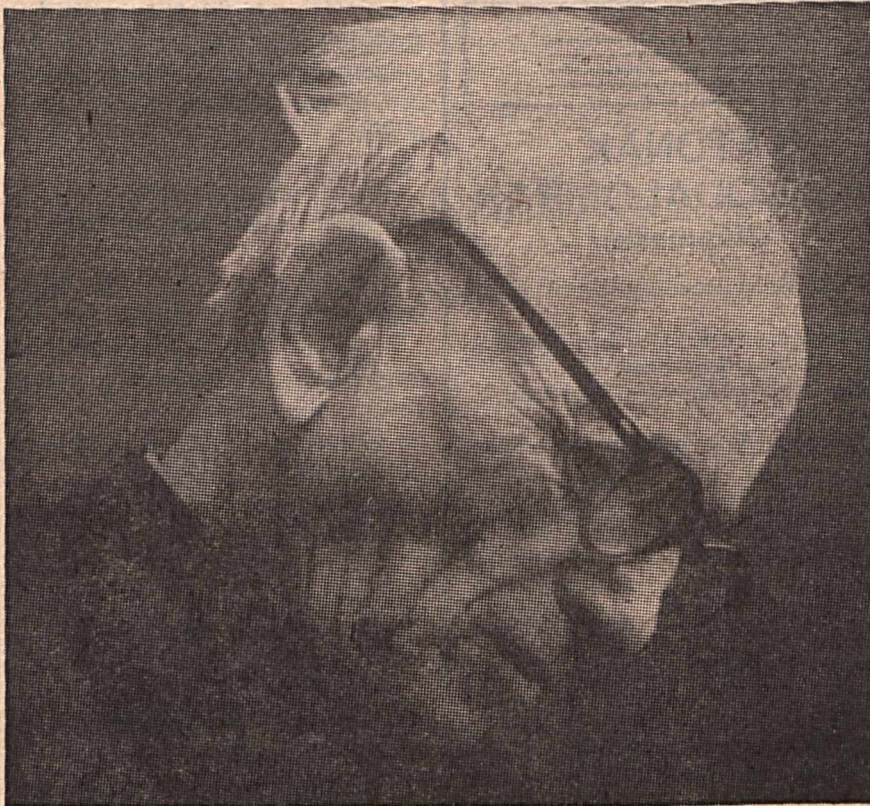
Az érdeklődőknek délután tárlatvezetést tartottak a múzeum szakemberei.

A rendezvénysorozat újabb lehetőséget teremtett a művész és a múzeum közötti közvetlen kapcsolat elmélyítésére, a város díszpolgárának tiszteletteljes ünneplésére.

N. M. J.



BÖZÖDI GYÖRGY



séinek első gyűjteménye, *A tréfás farkas*, szintén ekkor. Majd következtek a *Székelyek* (1943), a *Repedt csupor* (1944), *Erdély szabadságharca* (1945), *Rebi néni feltámadása* (1945), *Eladó temető* (1945). Háború után megjelent könyveinek felsorolása „könnyebb”. Válogatott elbeszélései, *Hazafelé* címmel 1958-ban, Bágyi János meséinek újabb kötete, *Az eszős gyermek*, ugyancsak ekkor jelenik meg. Romániában kiadott utolsó könyve, a *Nap és árnyék*, verseit tartalmazza – és tíz éve (!), 1979-ben került az olvasókhoz. Itthon a Magvető 1985-ben ismét kiadta a *Székely bánját*. Néha az erdélyi lapokban szóhoz juthatott; a marosvásárhelyi „Új Élet”-ben – akkor még Sütő András volt a főszerkesztője – 1980-ban *A székely vértanúk pere* címmel hatrészes sorozatot közölt.

Bözödi György a székelység romlásának okát a *széthúzásban* találta meg. S mint írta: „A múlt tévedései talán a jövő tanulságai lehetnek”. Az pedig, ami frásában ezután következik, akár szellemi – igaz korai, hiszen évtizedekkel korábbról való – végrendelete is lehetne: „Reményünket önmagunk erejébe kell vetnünk, nem a mások segítségébe”. Nekünk ugyanis nem szoktak segíteni!

Bözödi útja kimondottan székely sors. Nekibuzdulás, s kényszerű megtorpanás. Népe ezeregyszáz éve gyakorolja ezt!

Hetekkel ezelőtt megbetegedett, a marosvásárhelyi kórházba, onnan Budakeszire, a Korányi Tudószanatóriumba szállították. Itt halt meg november 25-én. Tegnap kísértük utolsó útjára a Farkasréti temetőben.

Polgárdy Géza

let Népébe, (1941) majd egyik alapító-szerkesztője a kolozsvári *Termés* című lapnak (1942–44). A háborút követően az 1848–49-es Történelmi Erekllye Múzeum őrje. Aztán volt, – többször is! – hogy Őt őrizték. Később könyvelő(!) majd 1957-től 1975-ig, nyugdíjba menetelég, akadémiai kutató Marosvásárhelyen.

Publikációs lehetősége főleg a második világháború előtt és alatt volt,

miként kiviláglik az alábbiakból. A székely szombatokról szóló könyve, *Székely emberek, zsidó istenek*, 1935-ben jelent meg, *Romlás* című regénye – a korabeli kisebbségi értelmiségi utópiákba kapaszkodó, a való életől elszakadó sorsáról – 1940-ben.

Következő regénye, a *Nyugtalan pásztorok* 1942-ben, Bágyi János me-

Kiuttalanság. Távlattalanság. Vegetálás. Porladás. Töredékbe zártság. Elzárva-felőrletés. Ez jutott évszázadokon keresztül a székelységnek, s ebbe a milliőbe, ebbe a tömény reménytelenségbe született bele, majd ebben élte le egész életét e sors legőszintébb megismertetője, Bözödi György. Minden idilli mákony nélkül, teljes híjával a zúgó erdők között terjengő fenyőillatnak, ezt írta meg, ezt ábrázolta a maga csontig hatolóan őszinte, a tények acél ridegségére hagyatkozó művében, a *Székely bánja* című szociográfiában. Ő, nem volt ebben szemernyi édes-bús borzongás sem, csak a valóság pórere vetkezve! Igaz, nem is jutott neki halinás megjelenés – de még halina nélküli sem – az Erdélyi Szépírók Céh könyvei között. Ha kiadására össze nem fog tizenhét fiatal erdélyi magyar író 1938-ban, a kézirat talán még ma is az asztalfiókban várná a remélt megjelenést...

Jakab Lajos és Berei Judit hatodik gyermeke György, 1913. március 9-én született Bözödön, a Székelyföldön. (Írói névként szülőfaluja nevét választotta, így lett Jakabból Bözödi.) A kolozsvári unitárius kollégiumban tanult, s tett sikeres érettségi vizsgát ama néhány magyar diák egyikeként, akiket abban az évben egyáltalán átengedtek. Majd a Liceum nyomdába került ugyanott nyomdásztanoncnak. Hallgatói teológiát, jogot és bölcsészetet. Végül az írás felé fordult. Munkatársa az *ellenzék*-nek és a *Keleti Újság*-nak, szerkesztője marosvásárhelyi *Székely Szó*-nak, főmunkatársa a *Hitelnek*. Az *Ellenzék* riportereként megjelentette falurajzait bekapcsolta a történelembe; így született meg kiemelkedő műve, a *Székely bánja*. A következő évben, 1939-ben – az erdélyi fiatal írók közül elsőként – meg is kapta érte a Baumgarten-díjat.

Írt Móríciz Zsigmond lapjába, a *Ke-*

Mindig őszönös ember volt

Képzőművész közkatoná a Kárpátalján

Beregszász utcáin, terein Petőfi Sándorról, Tompa Mihályról és Győri Dezsőről mintázott bronz reliefek példázatai lehettek. A helyi Illyés Gyula Irodalmi Kör által minden évben Kárpátalja kiemelkedő személyiségeinek odaítélt érdemeket szintén ő készítette. De foglalkozik kispasztikával és akvarellal is, ha belső indítatása arra készíti. Sokszínűsége és töretlen alkotókedve ellenére Ortutay Suszana nem tartja magát önálló, független alkotóművésznek. Miért nem? Talán kiderül az alábbi beszélgetésből.

– A bemutatkozásról mindig a magyarázkodás jut eszembe...

– ...??

– Újdonsült magyarországi ismerőseim ugyanis sohasem mulasztják el megkérdezni: Csak nem Ortutay Gyula rokona? De mindig csalódást kellett okoznom.

– Valóban, bennem is felülött ez a kérdés, mikor először hallottam Önről. Később azonban olvastam egy másik Ortutayról, vagyis Ortutay Jenő görög katolikus kanonok, '38-as országgyűlési képviselőről. Talán hozzá fűzik rokoni szálak?

– Ortutay Jenő a férjem nagyapja, én pedig felvettem ezt a nevet. Talán másokat akartam ezzel pukkanítani?

Mindenesetre az Ortutay név nagyon sokáig rosszul csengett Kárpátalján.

– Miért?

– Apósom is görög katolikus pap volt, de egyházát 1949-ben a sztálini önkény megszüntette. Ő azonban nem volt hajlandó belenyugodni a döntésbe. Hajhatalansága miatt nem is kerülhette el a vorkutai lágert. Évekig volt kényszermunkán, de a legutóbbi időkhöz faggatták, zaklatták a múltja miatt.

– Ezek után úgy vélem, nem volt buktatóktól mentes az Ön pályafutása sem...

– Lehet, hogy csodálkozni fog, de csak a 80-as évek eleje óta alkotok rendszeresen. Igaz, ezt megelőzően több mint tíz éven keresztül nem is volt lehetőségem a művészi elmélyülésre. Sőt, az ungvári szakiskola elvégzése után, más alkalom nem lévén egy téglagyárban kezdtem dolgozni.

– Akárha a falanszterről beszélne. De úgy látszik – és kérem, ne haragudjon, hogy egy közhelyet citálok –, minden rosszban van valami jó. Legalább közel került ahhoz az anyaghoz, amely nélkül a fazekas léte olyan keserves: az agyaghoz.

– Igen, de ebből az agyagból nem korsó és bokály, nem kispasztika és nem szobor, hanem téglák készültek. Sok-

sok egyforma téglák. Mégsem a rossz érzések munkálnak bennem, hanem sokkal inkább tartom ezt az időszakot egy jó iskolának. Leginkább a vályogvető cigányok élete fogott meg, és máig hatnak rám ezek az élmények.

– Tizenvalahány évig távol a pályától, nem sok ez?

– De, talán... Azért hagytam marandót magam után. Alkottam két csodálatos élő szobrot, a gyermekeimet. Nagyon sajnálom azokat a nőket, akik arról panaszkodnak, hogy a gyereknevelés mellett nincs idejük semmire. Én ezt képtelen vagyok elhinni, hiszen teljesen egyedül neveltem mindkettőt, de énnekem soha nem volt ilyen problémám. A legtöbbet szedtem magamba, a legjobban telítődtem, mikor velük lehettem. Nem véletlen, hogy akkor kezdtem el igazából alkotni.

– Ha jól tudom, szobrait, képeit nem „főállásban” készíti.

– Civilben a beregszászi majolikagyár tervezőművésze vagyok. Elsősorban a népi iparművészettel, a hagyományos népi alkotásokkal foglalkozunk. Persze, ipari méretekben. Elfoglaltságom ellenére igyekszem mindennap alkotni valamit, amennyiben alkotásnak nevezhető egy-egy csupor, amely megfelel rendeltetésének, és nem rombolja az ember szép-

érzékét. Mindemellett azonban egyáltalán nem vagyok megbékülve a gyári munkával. Az ott dolgozó művészeknek, tervezőknek semmi presztízsiük sincs. És nem arról van szó, hogy a „hivatásos” kollégák ne tartanának egyenrangúnak minket, hanem a gazdasági vezetés kezel le. Haragszik is rám a főnököm, miután kifakadtam: igazgató vagy főkönyvelő lehet bárkiből, de művész nem.

– Hallom, gyerekekkel is foglalkozik. Feltételezem, határtalan örömmel.

– Két éve adok órákat a helyi zeneiskolában, amelyet művészeti intézeté kívánna átszervezni. Nagyszerű érzés látni a gyerekek átszellemült arcát, miközben nyomkodják, lapítják, sodorják, gyúrnak az agyagot. Hagyom, hadd kísérletezzenek, hadd jöjjenek rá, miként kell bánni ezzel az anyaggal. Magam mindig is őszönös ember voltam, hosszú távon elvéltem terveztem. Számomra az a fontos, amit éppen csinállok, de az legyen jó és marandó. Hiszen azért vagyunk, hogy hagyjunk valamit magunk után, nem? A Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetségben is ezen fáradozunk. Igaz, megmondtam nekik; szervezőtök nem, de közkatonátok lesztek.

(t) Hámori Ferenc

LILLIPUT

● gyermekvilág

MESKETE

KATONÁK A LAKODALOMBAN (Népmese)

A régi időkben, mikor még nem volt vonat, a katonák, ha szabadságot kaptak, gyalog mentek haza. Bizony, sok időbe telt, míg hazaértek.

Elindult egyszer három katona hazafelé. A zsoldjuk nagyon kevés volt, az útiköltség-ből kifogytak. Amint mentek egy falun keresztül, hallották a muzsikaszót.

– Ej, komám – azt mondja az egyik –, itt alighanem lakodalom van. Jó lenne bemenni, legalább egyszer jóllaknánk.

Úgy is tetek. Bementek a házba; bent ettek, ittak a vendégek, folyt a mulatság. Mikor meglátták őket, kérdezték:

– Hej, vitéz urak, honnan jönnek?

– Hát bizony mi most jövünk szabadságra – mondták a katonák –, csak elfogyott a pénzünk, és bejöttünk, hátha kapnánk egy kis ennivalót.

– Hogyne kapnának, jöjjenek csak beljebb!

Leültették őket, hoztak be pálinkát, ennivalót, bort.

De közben el ne felejtsem mondani, hogy a régi házak úgy voltak megépítve, hogy volt egy kis előszoba, pitarnak nevezték. Onnan fel lehetett látni a padlásra. Ahogy mentek be, a három katona meglátta a szalonnát felakasztva a padlásra. Meglőki egyik a másikat:

– Ni, te!

– Bízd csak rám! – felelte a másik.

Mikor már bent jól ettek, ittak, jókedvük kerekedett, azt mondja az egyik katona:

– Megengedik, hogy táncoljunk, mutassuk meg, hogy mifelének milyen táncot járnak?

– Hogyne, vitéz úr, tessék csak!

Na, előbb jönnek a zenészek, s rákezdnek. A vendégek körbefogták a katonákat, s a körben ők táncoltak. Mindenki őket bámulta, még a szakácsné is bejött őket nézni, kint nem maradt senki. Két katona táncolt, a harmadik meg végezte a dolgát: kiment a pitarba, onnan föl a padlásra, ott kapott egy zsákot, és kezdte a szalonnát elkerakosgatni. Lent az egyik katona elkezdett régi mód szerint csujogatni:

– Nocsak, pajtás, jó apróra.

Hogy több férjen be a zsákba.

Csak az állást ne tedd belé,

Siess a lajtorja felé!

Ha te, ha te, ha te, ha!



1716 körül készült „csúfondáros rajzolat”

Tóth László

A kisfiú és a szánkó

...aztán a kisfiú kijött a házból, szánkóját maga után húzva lassan, komótosan lépegetett, s ahányat csak lépett, minden lépésével távolabb került tőlünk.

– Hogy hívják ezt a kisfiút?

– Nem tudom, mert nem látom az arcát.

– Talán nincs is arca. És lehet, hogy neve sincs.

– De van. Arca mindenkinek van, még annak is, aki nem mutatja. Akinek pedig arca van, neve is van.

– Tudod, mit? Adjunk neki nevet mi, mert akkor lesz arca is.

– Jó. Legyen hát a neve ennek a kisfiúnak: Kisfiú.

– Hová megy?

– Ahová elindult.

– És mit fog ott csinálni?

– Ezt is, azt is, amazit is.

– Mégis, mit?

– Épp most mondom: először ezt, aztán azt, s ha azt is meguntá, akkor amazit.

– Hát a szánkót miért viszi?

– Mert szüksége lesz rá.

– Mi lesz, ha eltéved?

– Nem téved el. Azért viszi a szánkót.

– Vihetne kutyát is.

– Ó, a kisfiú nagyon messzire megy. Útközben a kutya el is pusztulhatna. Csak a szánkók bírják ki a kisfiúk hosszú útjait.

– A szánkó hazavezeti őt?

– Nyomot hagy a hóban, s a kisfiú azon mindig hazatalál.

– Azt mondtad, nagyon messzire megy. Mi lesz, ha közben elolvad a hó?

– Az nem baj.

– Hiszen akkor a szánkó nyom is elolvad.

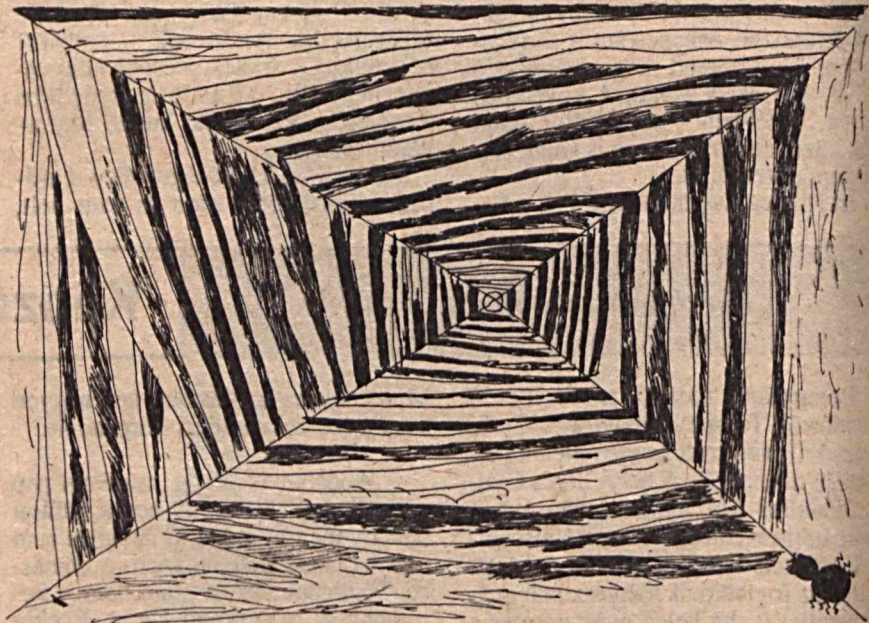
– El. De a hó később megint lehull.

– Le. A következő télen.

– Hát aztán?! A kisfiúnak annyi dolga van, hogy jó, ha a következő télig végez vele.

– Te tudod. De akkor hogyan talál haza?

– Hát nem most mondom?! A hó jövőre megint lehull, újra látni lehet majd a szánkó nyomot, s azon a kisfiú is szépen hazatalál.



Tamási Áron kitűnő regényében, a *Jégtörő Mátyás*ban olvasható ez a – havasi házat leíró – mondat: „a sarokban lengedezett egy pókháló, s benne maga a mester...” Amennyiben egy pókháló hasonlítható a babérlevélhez (és miért ne hasonlíthatnánk), jobban mondhatjuk, hogy saját termésű babérokra pihent a babérszövő mester, a

pók. Azt hiszem, babért érdemelne a fenti rajz készítője, *Eröss Zita* is. *Rajza mesteri*. Nemcsak az említett „mester” miatt... Más „mesterek” jelentkezését is várjuk.

Rajzaitokat, írásaitokat a következő címre küldjétek: Dátum-iroda, 1023 Budapest, Harcsa u. 2. (A borítékra írjátok rá: Szávai Gézának)

– Ez igen, ezek aztán tudnak táncolni! – mondták a többiek. A két katona újból megismételte. Közben a harmadik lejött a padlásról a zsákkal, és már el is ment előre. Mikor már a táncolók kifáradtak, elköszöntek:

– Na, köszönjük szépen, megyünk!

Másnap reggel azt mondják a vendégek a lakodalomban:

– De jó volna egy falás szalonna!

– Van itt, emberek – azt mondja a gazda –, hozok én azonnal.

Mikor felmegy a padlásra, a szalonna sehol sincs, tényleg csak az állás maradt ott. Akkor jutott eszébe, hogy mit csujogatott a katona:

– Csak az állást ne tedd belé.

Siess a lajtorja felé!

Így történt. En láttam is, hallottam is. Csak a végét nem tudom, mert közben eljöttem.

RTV

SZOMBAT

KOSSUTH RÁDIÓ 8.30: Családi tükrök. 9.05: Színes népi muzsika. 10.05: Ismét – a javából! 12.30: Művészet, érték, ár és érdekesség a húspiacon. 13.00: Klasszikusok délidőben. 13.49: Énekeljük együtt! 14.10: Ipargazdák. 14.20: Mindennapi irodalmunk. 14.50: Muzsorgszkij: Borisz Godunov. 15.00: A világlíra gyöngyszemei. 15.10: Új Zenei Újság. 16.00: 168 óra. 17.30: A szülőföld muzsikája. 18.45: Szemle. 19.15: A Sepszentgyörgyi Állami Magyar Színház vendégjátéka – Hegyi Patak. 21.10: Zeneszerzők a mikrofon előtt. 21.45: Hajszálygyerekek. 22.00: Hírvilág. 22.33: Európa hangversenyterméből.

PETŐFI RÁDIÓ 8.08: Népszerű muzsika – világhírű előadók. 8.40: Öt kontinens hét napja. 9.05: Hétvége a Teaszalonban. 10.30: Zenei játékokból. 11.05: „Zárójelentés” 12.10: Jó ebédhez szól a nóta. 13.05: Daráló – Folytatás ifjúsági történet. 13.55: Hangok és visszhangok. 14.00–16.55: Magunkat ajánljuk. 14.00: Színről színre. 14.45: Névforduló – Vágó István játéka. 15.05: Mary Dugan bűnpere – 1. rész. 15.41: Ugyanaz többször. 16.00: Mary Dugan bűnpere – 2. rész. 17.05: Kapcsoljuk a 8-as stúdiót. 17.30: Hőcipő – Bemutatkozik egy új kéthetű. 18.30: Slágerlista. 19.05: Signor Volare – Befejtlenül beszélgetés Domenico Modugnoval. 20.05: Népdalok. 21.05: Slim Harpo felvételei. 21.35: Bette Davis énekel. 22.35: Dzsesszarchívum. 22.00: Bette Davis énekel. 23.15–0.14: Noktürn.

BARTÓK RÁDIÓ 7.03: In limba materna – A Magyar Rádió román nyelvű nemzetiségi műsora Szegedről. 7.30: V materinskom jazyku – A Magyar Rádió szlovák nyelvű nemzetiségi műsora Szegedről. 8.30: Új lemezeinkből. 9.04: Opera-művészlemez. 10.00: Hangfelvételek felsőfokon. 11.47: A Kölni Musicca Antiqua együttes játszik. 12.30: Follow me! – Angol társalgás kezdőknek. 12.45: Komm mit! – Alapfokú német társalgás. 13.00: Kívánság-műsor szombaton. 14.00: Zenekari muzsika. 14.50: Évszázadok magyar muzsikája. 15.05: Lemezborze helyett. 16.05: Kapcsoljuk a 6-os stúdiót. kb. 16.45: Pengetős muzsika. 17.06: Herbert von Karajan vezényli a Berliini Filharmonikus zenekart. 18.28: Húsz ária – harminchat énekes. 19.05: Mindennapi irodalmunk. 19.35: Bécsi Modem Zenei Fesztivál – 1988. III/2. rész. 21.07: Új kompakt lemezeinkből. 22.00: Wolfgang Anheisser operaáriákat énekel. 22.35:4: Legenda Végh Györgyről. 23.30: Gregorian dallamok.

TV1 8.30: Képzőművészet. 8.35: Tévétoma gyerekeknek. 8.40: Az élővilág egysége. 8.55: Ász. 9.55: Életfogytiglan. 10.45: Hol-mi? 11.45: Magazin cultural. 12.15: Képzőművészet. 12.20: Műsorismertetés. 12.25: Ötusa Világrandevű – úszás. 12.50: Reklám. 12.55: TS-tusa. 13.55: Reklám. 14.00: Ötusa Világrandevű – Lövész. 14.30: Reklám. 14.35: Telesport. '89. 15.25: Reklám. 15.30: Ötusa Világrandevű – Vívás. 16.00: Reklám. 16.05: Emlékezzen...! 16.55: Képzőművészet. 17.00: Reklám. 17.05: Ötusa Világrandevű – Lovaglás. 17.35: Labdarúgó VB sorsolás. 18.15: Reklám. 18.25: Telesport. 18.45: Reklám. 18.50: Ötusa Világrandevű – Futás. 19.10: Esti mese. 19.20: Reklám. 19.30: Híradó. 20.00: „Jelöltem magam”. 21.00: Reklám + Játék. 21.20: 'Ádáz hajsza. 23.15: Reklám. 23.25: Híradó 3.

TV2 14.00: Képzőművészet. 14.15: TV2. 16.30: Útkereső. 16.55: TV2. 17.15: Melyiket a 3 közül? 17.45: TV2. 18.25: Gyerekeknek! 18.49: TV2. 19.00: Kutyaélet – Olasz film. 20.35: TV2. 21.00: Híradó 2. 21.20: TV2. 21.30: Latinovits Zoltán filmszerepeiből. Kb. 23.05: TV2 – Napzárta.

OSZTRÁK TELEVÍZIÓ 1. műsor: 9.00: Hírek. 9.01: Az idegölő albérlet. 9.30: Angol nyelvtanfolyam kezdőknek. 10.00: Francia nyelvtanfolyam. 10.30: Orosz nyelvtanfolyam. 11.00: A Guldenburgok öröksége. 11.45: Spektárum. 12.35: Hírek. 13.35: Éjszakai stúdió.

13.45: Az állatok Paradicsomai. 14.10: Trükkdoboz. 14.25: Analfabéták. 15.55: Ha akarod, jó isten. 16.00: Gyermekwurlitzer. 16.55: Sport – Az 1990-es labdarúgó vb sorsolása. 18.00: Randevű. 18.24: A keresztény kérdései. 18.30: Sport. 19.00: 2x7. 19.30: Tv-híradó. 20.00: Sporthírek. 20.15: Fogadjunk, hogy... 22.05: Rejtett célpont – Amerikai krimi. 23.50: Hírek. 23.55: Vesztesek utcája. 1.25: Hírek. 1.30: Ex libris. 2. műsor: 15.20: Művészlexikon. 15.25: Akkoriban. 15.30: Adventi dalok Hochburg-Achból. 16.00: Nézzünk szét vidéken. 16.45: Osztrák népszokások kalendáriuma. 17.00: A kedves család. 17.45: Kinek kellet? 18.00: Az idegölő albérlet. 18.30: Osztrák képek. 19.00: Ausztria mai napja. 19.30: Tanúvallomás. 22.00: Hírek. 22.05: Szívcsékem. 22.30: Sportriport. 23.10: Tűz és jég. 0.00: Hírek, majd: Ex libris.

RTL PLUS 8.00: Konfetti. 8.05: Archie. 8.30: Diplodos. Rajzfilmsorozat. 8.55: Dinoszauruszok völgye. Rajzfilmsorozat. 9.20: A Jetsonok. Rajzfilmsorozat. 9.45: Klack. Játékshow gyermekeknek. 10.15: Barkácsolók. 10.30: Telebutik. 11.00: Explosiv. 11.40: Bomemann varrodoboz. 11.50: Rajzfilm. 12.05: Állatexpressz. 12.30: Komolyzene délidőben. 13.00: A mai nap műsorából. 13.05: Telebutik. 13.30: Ragazzi. Ifjúsági magazin. 14.15: Karthágó lánokban. Francia-olasz kalandfilm. 16.05: Rendőrségi jelentés. Krimisorozat. 16.30: New York seriffje. Krimisorozat. 17.45: A kalapács. Akciófilm-sorozat. 18.15: Sípjel – Labdarúgó show. 20.00: Híradó. 20.15: Fehér árnyak. Olasz-francia-angol kalandfilm. 22.00: Játék – szavakkal, tortákkal. 23.00: A meztelen Carmen. Erotikus angol film. 00.30: Negresco – Halászfőz. Nyugatnémet horrorfilm. 01.55: Aerobic. 02.00: Műsorzárás.

SUPER CHANNEL 7.00: Super B.O.O.S. 11.00: Egyveleg. 15.30: A nagy völgy. Western családregény. 16.30: Dick Powell színháza. 17.30: Coca-Cola Eurochart. 18.25: Időjárás-jelentés. 18.30: Ultra sport. 20.30: Biliárd. 21.25: Időjárás-jelentés. 21.30: Klasszikus filmek. 23.00: Rémségek kicsiny boltja. 00.40: Egyveleg. 02.00: Műsorzárás.

TV5 16.05: Hírek. 16.15: Különlegességek. 17.15: Carabine. 17.45: Főzőlecke. 18.00: A világ állatai. 18.30: A jövőendő géniusza. 19.00: Ösvények. 19.30: Hírek. Időjárás. 19.40: Tortaszületés. 20.30: Körözés. 22.00: TV-5-klub. 22.35: Egy sikoly időtartama. 00.05: Ifjúsági rakomány. 00.45: Műsorzárás.

SATI 7.30: Jó reggelt a SATI-gyel! 8.30: A valódi szellemi. Rajzfilmsorozat. 9.00: Műsorlevezetés. 9.05: Batman. Akció-sorozat. 9.30: Gazdasági fórum. 9.55: Pénzügyi ötletek. 10.05: Tévéből. 10.30: Banditák a Holdon. Angol játékfilm. 12.15: A Flinstone család. Rajzfilmsorozat. 12.40: Mister Ed. Vigjátéksorozat. 13.05: Állatbarátoknak. Heroszokóp. 13.15: A mi kis farmunk. Kalandfilmsorozat. 14.05: Amikor én még kis parasztfiú voltam. NSZK-giccsfilm. 15.55: Az arany lövés. 16.05: Utazási magazin. 16.30: Hírek. Időjárás. 16.40: Egy Duke ritkán jár egyedül. Akciófilm-sorozat. 17.35: Autós ötletek. 17.45: Műsorlevezetés. 17.50: A Colby-birodalom. 18.45: Híradó. 19.00: Videofilm-új-donságok. 19.30: Batman. Akciófilm-sorozat. 19.55: Időjárás. 20.00: MacGyver. Krimisorozat. 20.55: Sport. 21.00: D-nap: Június 6. Amerikai háborús film. 22.50: Hírek. Sport. Időjárás. 23.00: Veszélyes patkányok. Angol ügynökfilm. 0.25: Műsorlevezetés.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ 1. műsor: 8.45: Műsorismertetés. 8.50: Tv-naptár. 9.00: Válogatás az iskolatelevízió programjaiból. 10.30: Hírek. 10.35: Elmulasztották – Nézzék! 14.30: Kid From Brooklyn. 16.00: Hét tv-nap. 16.45: Tv-napló I. 17.00: Népzenei műsor. 17.30: Drámasorozat. 18.30: Élni a természettel. 19.30: Tv-napló II. 20.05: A mai sport. 20.15: McQ – Amerikai játékfilm. 22.00: Tv-napló III. 22.15: A Koszos színház szórakoztatja Önöket. 23.00: Angol nyelvű hírek. 23.05: Éjszakai program. 1.05: Hírek. 1.30: A vasárnapi műsor ismertetése. 2. műsor: 12.50: Műsorismertetés. 12.55: Tv-naptár. 13.05: Hogyan legyünk együtt? 13.55: UNICEF koncert. 16.25: Sport-program. 19.30: Tv-napló. 20.15: Zenei est. 21.45: Hírek. 21.50: A kultúra berkeiből. 22.20: Sportszombat. 22.40: A vasárnapi műsor ismertetése.

VASÁRNAP

KOSSUTH RÁDIÓ 8.30: Énekszóval, muzsikával. 9.00: Helyettem írták. 10.05: Örökzöld dallamok. 10.54: Édes anyanyelvünk. 11.00: Gondolat-jel. 12.20: Harminc perc alatt a Föld körül. 12.50: Egy kerty tenger. 13.00: Népdalkörök pódiuma. 13.30: Szonda – Tudományos magazin. 14.10: Művészlemez. 15.10: Bűn – Németh László regénye. 16.05: Zenekari muzsika. 17.00: Értékmegőrző. 17.30: Muzsikáló nagyvilág. 18.40: Radioton korongokról! 18.45: Remekírók hangszalagon – Orlando. 20.05: Egy rádiós naplójából. 20.55: A Rádió Dalszínházának bemutatója – Csajkovszkij – Klein: A diadalmasszony – Daljáték. 22.00: Hírvilág. 22.25: Népszerű hegedűművek. 22.55: Mint régműdi mesternyomozó – Verseit elmondja: Zelk Zoltán. 23.10: Hallgassuk együtt!

PETŐFI RÁDIÓ 8.05: Locspocs és a Bolygó hollandi – Mese. 8.29: A Gyermekrádió bemutatója – Dzsóker az ász. 9.05: Örökzöld film-melodíák a Buster c. filmből. 9.50: Arckép emlékeinkből. 11.10: Vasárnapi koktél. 12.03: Jó ebédhez szól a nóta. 13.05: Mikrofon-próba. 14.00: A Gyermekek szigete. 14.47: Éneklő Ifjúság. 15.05: Táskarádió. 16.00–21.00: Poptarisztanya. 18.45: Sportösszefoglaló. Totó. 21.05: A csatlós – Veres Péter novellafüzérének rádióváltozata. 21.25: Társalgó. 22.20: Dzsessz a 80-as években. 23.15–0.14: Könnyűzene esti hangulatban.

BARTÓK RÁDIÓ 8.20: Komolyzenei kívánság-műsor. 10.05: Új Zenei Újság. 10.50: Eszperantó híradó. 11.00: Új kompakt lemezeinkből. 12.10: Carmen. 13.00: Kis magyar néprajz. 13.05: Szemle. 13.30: Bemutatjuk a Magyar Hanglemezyártó Vállalat új lemezét. 14.10: Rockzene CD-n. 15.15: Bécsi muzsika. 16.05: Agora. 17.00: Schumann: I. (Tavaszi) szimfónia. 17.29: Martti Talvela operaáriákat énekel. 17.51: Vajda János műveiből. 18.30: Na maternem jeziku – A Magyar Rádió szerbhorvát nyelvű nemzetiségi műsora Pécsről. 19.05: In der Muttersprache – A Magyar Rádió német nyelvű nemzetiségi műsora Pécsről. 19.35: Bergen-i Fesztivál 1989. – IX/2. rész. 20.41: Reiner Frigyes vezényli a Chicagói Szimfonikus zenekart. 22.00: Operanyitányok. 22.25: Purcell Dió és Aeneaszának háttere. 22.55: A Vocal de France Fauré kórusműveket énekel. 23.15: Hangjátékok eredeti nyelven.

TV1 9.00: Családi toma. 9.05: Kéménymesék. 9.25: Thomas és Thomas bácsi. 9.55: Korról korra. 10.15: Az első tél. 10.40: Képzőművészet. 14.30: Képzőművészet. 14.35: RTV Közösségszolgálat. 14.40: Szímat Szörény szímatol. 15.05: Betűreklám. 15.10: A kölcsönkapott Föld. 15.30: Mozgó Képek. 15.45: A nap lovagjai. 16.25: Reklám. 16.35: Szó-zene-kép. 17.05: Ízek mikrohullámon. 17.20: Insallah. 18.10: Delta. 18.40: Reklám. 18.50: Esti mese. 19.00: A HÉT. 20.00: Híradó. 20.15: Vers mindenkinél. 20.20: Zenei Tv-Színház. 21.55: Reklám. 22.00: Telesport. 22.15: Faludy György, költő. 23.30: Képzőművészet.

TV2 9.00–12.00: Tévemagiszter. 14.00: Képzőművészet. 14.15: TV2. 15.00: A Forsyte Saga. 15.52: TV2. 16.00: Bűvészpáradé. 16.25: TV2. 16.45: Rali Európa Bajnokság. 17.05: Nobel és Nobel-díjasok. 17.50: Kietlen város, kietlen utca. 18.25: Gyerekeknek! 18.50: TV2. 19.00: Tetűhely. 20.35: TV2. 20.40: Zeneszalón. 21.40: TV2. 21.55: O-bi, O-ba, avagy a civilizáció vége. Kb. 23.20: TV2 Napzárta.

OSZTRÁK TELEVÍZIÓ 1. műsor: 9.00: Hírek. 9.05: Ember a technika metszéspontján. 9.50: Univerzum. 10.35: Heti körkép. 11.00: Sajtószemle. 12.00: Hello Austria, Hello Vienna. 12.30: Tájékozódás. 13.00: Randevű. 13.25: Akkoriban. 13.30: Az idegölő albérlet. 13.55: Felkelés Szidi Hakimban. 15.35: Gyermekek közlekedési klubja. 15.40: Folytatás nem következik! 16.25: Mini tv-híradó. 16.35: A nap, amelyen Anton nem volt itt. 17.00: Ifjúsági magazin. 18.30: Testestül-lektestül. 19.30: Tv-híradó. 19.48: Sporthírek. 20.15: A „Bajazzók” nyomában. 21.15: Víziók. 21.20: Bajazzók. 22.35: Harry Kupfer, a zenészház-csináló. 23.55: Hírek. 2. műsor: 9.00: Hírek. 9.05: Kulturális

körkép. 9.30: Kulturális reggeli. 10.30: Beethoven-zongoraszonáta. 10.50: Művészlexikon. 10.55: Sport. 13.00: Vendégmunkásoknak. 13.20: Ezer mestermű. 13.30: Angelika Kauffmann osztrák festőné portréja. 14.30: 2x7. 14.45: Újdonságok a moziban. 15.00: Sportdélután. 17.15: Idősek klubja. 18.00: Az idegölő albérlet. 18.25: Akkoriban. 18.30: Osztrák képek. 18.55: Krisztus ma. 19.00: Ausztria mai napja. 19.30: Tv-híradó. 19.48: Jogi esetek. 20.15: A K3 emberei – Krimisorozat. 21.45: Hírek. 21.50: Nők városa. 0.05: Sport + jégkorong. 0.15: Hírek.

RTL PLUS 8.00: Li-La-Launebär. Kalandos történetek gyermekeknek. 9.20: Utazás Bamsdorfba. NDK-gyerekkönyv. 10.00: Kaland Bamsdorfban. NDK-gyerekkönyv. 11.00: Az utolsó löletény. Román krimi. 12.30: Komolyzene délidőben. 13.00: A mai nap műsorából. 13.10: Dinoszauruszok völgye. 13.30: A Jetsonok. 14.00: Dr. Who. Sci-fi sorozat. 14.30: Tiltott asszonyok. Olasz film. 16.00: A szélhámos unokahúg. 17.45: Művészet és üzenet. 17.50: Népzene. 18.45: Híradó. 19.10: Utazási vetélkedő. 20.15: Az nevet, aki utoljára nevet. NSZK vigjáték. 21.45: Hívmagazin. 22.20: Ruckus – A harci gép. Amerikai akciófilm. 00.00: Sexi klipek. 00.35: Aerobic. 00.40: Műsorzárás.

SUPER CHANNEL 7.00: Super B.O.O.S. 11.00: Coca Cola Eurochart. 12.00: Egyveleg. 13.00: Írva vagon... Vallási műsor. 13.30: Egyveleg. 15.30: Off the Wall. 16.30: Biliárd. 17.30: A világ holnap. 17.55: Időjárás-jelentés. 18.00: Európai üzleti hírek. 18.30: Nemzetközi hírmagazin. 19.00: Az év eseményei. 20.00: Chart Attack. 20.55: Időjárás-jelentés. 21.00: Ki menti meg gyermekeinket? Amerikai film. 22.30: Zenej. 02.00: Műsorzárás.

TV5 16.05: Hírek. 16.10: Komolyzene. 16.50: Rajongók klubja. 17.35: Essence. 18.05: 30 millió barát. 18.35: Bárányhímő-híradó. Gyermekműsor. 19.00: Sirocco. Kalandos magazin. 20.40: Champs-Élysées. 22.00: Tv-híradó. 22.25: Időjárás-jelentés. 22.30: 7-ről 7-re. 23.30: Viva. Kulturális műsor. 00.25: Jazz In. 01.00: Műsorzárás.

SATI 8.05: A Flinstone család. Rajzfilmsorozat. 8.30: Batman. Akció-sorozat. 8.55: Műsorlevezetés. 9.00: Fantáziasziget. 9.50: Konyhatündéreknek. Horoszkóp. 10.00: Sport. 10.30: Videoújdonságok. 10.55: Vallásos szemzőgből. 11.00: Műsorlevezetés. 11.05: Beirúban hosszúak az éjszakák. Akciófilm. 12.30: Megértjük egymást. 12.45: A Flinstone család. Rajzfilmsorozat. 13.10: A mi kis farmunk. Kalandfilmsorozat. 13.55: Nyeregyes játékok. 14.35: Jégkorong. 17.00: Karácsony Németországban. 17.25: Ez az ember túl sokat tud. Amerikai western. 18.45: Híradó. 19.00: Műsorlevezetés. 19.10: A szép és a szörnyeteg. Fantáziasorozat. 20.05: Időjárás. 20.10: Ne játssz velem! Osztrák zenés film. 21.50: Sport. 22.10: Menekülés közben. Krimisorozat. 22.50: Hírek. Sport. Időjárás. 23.00: A szöcske. Amerikai filmvigjáték. 0.30: Műsorlevezetés.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ 1. műsor: 8.30: Barázdák. 9.00: Cseh és szlovák nyelvű krónika. 9.15: Műsorismertetés. 9.20: Hírek. 9.30: Vasárnapi délelőti gyermekeknek. 11.00: Mezőgazdasági program. 12.00: Oktatóműsor. 13.00: A csavargó kutya. 13.50: Vasárnapi délelőti. 16.30: A tenger, emberek és partok. 17.05: Játékfilm. 18.45: Droidok. 19.10: Tv-fortuna. 19.30: Tv-napló. 20.00: Balkán expressz. 21.00: Peter Wira filmciklusából: Kirándulás Hlanging Rockba. 22.30: Tv-napló. 22.50: Angol nyelvű hírek. 22.55: Éjszakai program. 0.55: Hírek. 1.00: A hétfői műsor ismertetése. 2. műsor: 7.50: Műsorismertetés. 7.55: Hírek. 8.00: Éjszakai program. 10.00: Ma a holnapért: Műsor a JNH tagjai részére. 13.15: Sportdélután. 19.30: Tv-napló. 20.00: Tudományos-ismeretterjesztő film. 20.45: Tegnap, ma, holnap. 21.00: Tv-galéria. 21.35: Sportszemle. 22.35: A hétfői műsor ismertetése.

Az RTL PLUS, Super Channel, TV5 és a SATI műsorát részletesen közli a Telehold

Ma sorsolnak Rómában

Pelé szerint nem marad Itáliában a serleg

A gálaműsor háziasszonya: Sophia Loren

Csütörtökön Rómában döntött a Nemzetközi Labdarúgó Szövetség (FIFA) arról, hogy szombaton este – szintén az olasz fővárosban – melyik hat válogatott a kiemelt a jövő nyári (június 8. és július 8. között játszák le az 52 találkozó) 14. labdarúgó világbajnoki döntőben. Az angolok jól „finisáltak”, végül is Spanyolország válogatottja rovására kiemelt pozícióhoz jutottak.

A vártnál kisebb a spanyolok felháborodása, és ennek az az oka, hogy józan ésszel ők is belátták: az angol futballhuligánokat Szardínia és Szicília szigetén jobban ellenőrizhetik majd az olasz rendőrök, mint másutt. Kérdés, ha Bobby Robson szövetségi kapitány együttese továbbjut, a „kontinentális” Olaszországban milyen különleges előkészületek szükségesek az angol drukkerok megfélemlésére...? És akkor még arról nem is esett szó, hogy a rendbontásban ugyancsak „jeleskedő” holland szurkolóktól miféle viselkedésre lehet számítani a forró itáliai hetek alatt!

Annyi tény: Cagliari rendőrfőnöke, Cinzia Riccardi csendes nyugalommal fogadta a FIFA-döntést. „Megnyugtatók mindenképpen, az angol szurkolók fogadására felkészültünk, úgy bánunk majd velük, ahogyan azt megérdemlik” – jelentette ki Riccardi, és ezzel sejtette, hogy a legkellemetlenebb megnyilvánulásokra is képesek lesznek hatékony választ adni. A rendőrfőnök elmondta, az angol rendőrséggel hamarosan tárgyalásokat kezdenek arról, milyen módszereket alkalmazhatnak a huligánok ellen. Ugyakkor egy több kötetre rúgó dokumentációt kapnak Londonból. Az angol rendőrség nyilvántartásában minden olyan sportszerűtlenkedő személyről van kárton, akinek már meggyűlt a baja a rendfenntartó erőkkel.

Riccardi szerint már a szigetre való belépés előtt alaposan „megszűrjük” az angolokat, a hajóállomásokon és repülőtereken nyitott szemmel figyelnek a olasz rendőrök, s a többi majd kiderül Cagliari-ban, illetve feltehetően Palermóban is.

Nincs olyan vb-döntő, ahol az egykori „fekete gyöngyszem”, a brazil Pelé ne kapjon valamilyen szerepet a sorsoláson. Így lesz ez szombaton is. Előtte valóságos rohamot kellett kiállni a brazil klasszisnak a sajtó részéről. Elmaradhatatlan kérdés: ki a favorit a Mondiale '90 eseményén?

–Ha nem Olaszországban lenne a döntő, akkor az olaszokra szavaznék – hangzott a válasz. – Ez talán furcsa, de én jól ismerem az olasz közönség temperamentumát. Ha Vi-alliéknak nem megy a játék az elején, olyan kritikát kapnak a lelátóról (a sajtóról nem is beszélve!), hogy az teljesítményük rovására mehet. Ez az, amikor a hazai pálya nem előny.

Hogy mégis ki az esélyes, arra Pelé azt a választ adta: az Európa-bajnok Hollandia és NSZK, továbbá Jugoszlávia, Brazília és Argentína válogatottjának játékereje meghaladja a többiekét.

A szombat esti sorsolást egyébként előzetes becslések szerint körülbelül 2 milliárd tv-néző követheti figyelemmel a készülékek előtt. Ez minden idők televíziós csúcsa, a korábbi „rekordot” egy 1985-ös jótékonyági popkoncert tartotta 1,5 milliárd nézővel. Maga a sorsolás egy nagy gálának ígérkezik. A római sportpalotában egy 3000 négyzetméteres küzdőfelületen mód és lehetőség nyílik arra, hogy tekintélyes olasz művészek adhassanak ízelítőt tudásukból. Először két népszerű olasz énekes, Gianna Nannini és Eduard Bennato adja elő a háromszoros Oscar-díjas szerző, Giorgio Moroder „A legjobbnak lenni” című alkotását, ami a Mondiale '90 himnuszának tekinthető. A „háziasszony” Sophia Loren többek között színre hívja majd az itáliai tenort, Luciano Pavarottit, aki a népszerű nápolyi melódiát, az „O Sole Mio”-t éneklé.

A feledhetetlenek ígérkező percek közepette hozzák színre az ötkilós, 18 karátos aranyból készült Világ Kupát, azt a trófeát, amely a világelső válogatottnak jár, s amelyet a négy évig argentina őrizhetett. (A kupa nagy érték, nem csoda, 250 000 dollárra biztosították.) A csoportbeosztások elkészítésénél négy visszavonult (Pelé, Beckenbauer, Moore, Rummenigge) és két még aktív futballista (Conti, Sosa) segít. Először az egyik, hat válogatott nevet tartalmazó urnát ürítik ki, majd jön a további két urna is. A válogatott neveit tartalmazó cédulák kihúzásával párhuzamosan mindig sorsolják azt is, hogy milyen számmal kerül az egyes csoportokba (ismert, mind a hat csoportban 4–4 nemzeti együttes küzd az első vb-szakaszban) az adott válogatott.

S hogy ne legyen túlzottan unalmas – egyáltalán: lehet unalmas...? – a procedúra, a hatalmas vetítőlámpák bemutatják a vb-döntőnek színhelyt adó 12 olasz várost, illetve az ottani stadionokat is. Ezeket a filmösszeállításokat három híres itáliai rendező, Lina Wertmüller, Michelangelo Antonioni és Bernardo Bertolucci készítette.

A vendégek között ott lesznek más sportágak olimpiai és világbajnok hírességei. Az ő nevüket egyelőre titokban tartják a szervezők. Hogy nagy egyéniségek lesznek, nem vitás! Nem maradhattak ki a meghívottak köréből az 1994-es, sorrendben a 15. vb-döntőt vendégül látó Egyesült Államok szervezőinek vezető egyéniségei sem. Az amerikaiak már jó előre leckét vesznek az olaszoktól, ezért a show-business ismert alakja, Scott Parks LeTellier is a nézőtéren foglal helyet. Vélhetően jegyzetblokkal a kezében, mert már most gyűjti a tapasztalatokat, s igyekszik azokat megszívlelni majd 1994-ben.

LeTellier előzetesen elmondta: minden jel arra utal, hogy az olasz szervezőket igen nehéz lesz majd felülmúlni, főként azért, mert olyan segítők lesznek szombaton este, mint Nannini, Pavarotti és Loren. De méginkább sajnálható a majdani 1998-as házigazda, hiszen az olasz példa nyomán az amerikaiak is mindent megtesznek azért, hogy emlékezetessé tegyék a szombat esti perceket.

Juhász Pista „újrászületett”

Mint arról már korábban hírt adtunk, a tatabányai Juhász István ismét részt szeretne venni a La Passeport Pulsion (a Hősök visszatérése) elnevezésű, embert próbáló versenyen.

Ez a szándék most majdnem megdőlt. No nem Pista hibájából – aki az egyetlen résztvevő a szocialista országokból –, mert ő már erőteljesen készül az újabb megmérettetésre, hanem a sors szót közbe egy kivilágítatlan teherautó képében. A „Hős”, aki tavaly az előkelő tizedik helyet szerezte meg százötven induló közül, száz kilométeres sebességgel belerohant egy szabálytalanul parkoló gépkocsiba. Szerencse a szerencsétlenségben, hogy Fortuna Pista mellé reppent, csodával határos módon kisebb sérülésekkel megúsza

nemkívánt randevúját a teherkocsival, amire így emlékszik vissza:

– Azon a napon Ausztriában jártam, hogy elvegezzem az esedékes szervizt Yamaha típusú motoromon, amellyel a versenyen részt veszek. Hazafelé már igencsak igyekeztem, mivel a nejem várandós, mellette akartam lenni. Az M I-es útról lekanyarodtam a Komárom felé vezető útra, hogy kikerüljem a nagy forgalmat. A szembejövő sávon reflektorral jöttek a kocsik, rövid időre elvakítottak. Amikor látásom visszanyerterem, egy nagy sötét tömeg emelkedett ki előttem a látómezőben. Csak annyi időm maradt, hogy a kormányt félrerántsam, de még így is nekiütöttem a bal hátsó keréknek.

– Ez a korrekció mentette meg az életem?

– Fogalmam sincs arról, mi volt a szerencse s mi nem, ugyanis az én kocsim az ütközéstől megpördült, és a szemből érkező első autó is telibe talált.

– Sérülés?

– Szinte hihetetlen, de sem az utasom, sem én nem sérültünk meg komolyabban. Néhány kék folt és egy könnyebb fejsérülés a szerzeményem. Mindenesetre elképesztő egyes emberek felelőtlensége. Nem véletlenül találták ki az elakadásjelző háromszög használatát...

– Ezek szerint most szerencséd volt. Gondolom, nincs akadálya a további felkészülésnek a legközelebbi versenyre. Mikor lesz ez?

– Teljes erőbedobással készülök az újabb megmérettetésre. 1990. március 4-én Elefántcsont-part fővárosában, Abidjanban állok rajthoz.

Berg Endre

SPORTMŰSOR

Szombat:

kosárlabda: NB I-es mérkőzések. Férfiak: Bp. Honvéd – ZTE, Dózsa György út 16 ó, MAFC – Csepel, Dózsa György út 17.45 ó, Oroszlány – Tungsram 17 ó, Bajai SK – Köröndi Dózsa 17.30 ó. A nőknél: Sopron – Bp. Spartacus 16 ó.

motorsport: Nemzetközi teremcross verseny, Nyíregyháza 15 ó.

öttusa: Világrendevű, nemzetközi vegyespáros verseny: Hajós uszoda: Úszás 10 ó, Budapest Sportcsarnok: lövészet 14 ó, vívás 15.30 ó, lovaglás 17.05 ó, futás 18.50 ó.

teke: Tizenkettek bajnoksága, Győr: nők (Épfu-pálya) 9.30 ó, férfiak (Richards-pálya) 10 ó, Novotel Bowling Kupa, Novotel Szálló 9 ó. **vívás:** Ifjúsági OB: férfi tör egyéni 9 ó (Nemzeti Sportcsarnok), női tör csapat 9 ó (MTK VM vívóterem), kard egyéni 9 ó (Ú. Dózsa vívóterem).

Vasárnap:

kosárlabda: BN I-es mérkőzések. Nők: Tungsram – BEAC Gépszerv, Megyeri út 16.30 ó.

motorsport: Nemzetközi teremcross verseny, Nyíregyháza 15 ó.

ritmikus sportgimnasztika: Mesterfokú bajnokság 10.30 ó, együttes kéziszer csapat OB 13 ó (Nemzeti Sportcsarnok).

teke: Novotel Bowling Kupa, Novotel szálló 9 ó.

vívás: Ifjúsági OB: férfi tör csapat 9 ó (MTK VM vívóterem), női tör egyéni 9 ó (Nemzeti sportcsarnok), kard csapat 9 ó (Ú. Dózsa vívóterem).

Bátorfiék a négy között

Jönköpingben a svédek nyílt nemzetközi asztalitenisz-bajnokságán a magyar női válogatott egyetlen európaiként bejutott az elődöntőbe. Bátorfiék először Norvégiát győzték le 3-0-ra, majd a negyedöntőben ugyanilyen arányban készítették megadásra Olaszország legjobbait. Az Európa-bajnok Bátorfi Csilla egyéniben is magabiztosan vette az első akadályt, a 4. helyen kiemelt versenyző, a norvég Sonja Rasmussen ellen „melegített be” 3-0 (13, 12, 17) arányban.

A férfiák bemutatkozása felémásra sikeredett. A csapatversenyben, ha szoros küzdelemben is, de 3-2-re a svédek bizonyultak jobbnak. Egyéniben Varga Sándor előbb három játszmában (14, 17, 16) nyert a jónévé belga Philippe Saive ellen, a folytatásban azonban a 12-nek rangsorolt észak-koreai Cso Jong Csol megállította őt (16, 19, 21). Somosi Miklós a 16. helyen kiemelt nyugatnémet Georg Böhm-től kapott ki 3-1 (-15, 14, 10, 16)-re.

Labdarúgó fórum

Nincs 16 csapatra való NB I-es játékos

Pénteken délelőtt kibővített ligatálcára hívták a labdarúgó szakembereket, a klubvezetőket, vezetőedzőket, csapatkapitányokat a Budapesti Sportcsarnok egyik külteremébe. A tanácskozás elején Szánier János, az NB I-es liga elnöke üdvözölte a megjelenteket, majd röviden értékelte az őszi bajnoki idényt. Mint elmondta, a mérkőzések színvonala épphogy elérte az elégséges szintet. Abban, hogy idáig süllyedt a magyar futball, egyaránt felelősek az egyesületi vezetők, a szakemberek, valamint a játékosok. A liga három éve alakult, s az eredeti elképzelés szerint az érdekvédelem lett volna a fő feladata. Ma inkább az együttműködés kialakítása, egymás segítése a legfontosabb tennivaló.

Szánier János után dr. Laczkó Mihály, az MLSZ elnöke lépett a mikrofonhoz. Értékelésként kijelentette: „A magyar futball olyan mélyre süllyedt, hogy csapataink már Sri Lankába sem utazhatnak a vereség réme nélkül.” A nyáron megválasztott sportvezető ezután kifejtette, hogy az MLSZ koordinációs feladatokat lát el, és a nemzetközi szinten képviseli a magyar labdarúgást. A szövetségnek nincs joga beleszólni a klubok életébe, de ez nem is lenne célszerű. Ami viszont az egyre szaporodó külföldi szerződéseket illeti, ezeket talán feltételekhez kellene kötni a jövőben. Nem lehet megoldás, hogy fiatal játékosokat áron alul árúítsanak ki.

Szabó Tibor, a Bp. Honvéd ügyvezető elnöke jogosnak minősítette azt a kérdést, hogy szükség van-e 16 NB I-es csapatra. Kifejtette: el tud képzelni csökkentést, de természetesen csak a következő bajnoki idényre. Az amatőrizmus bevezetése viszont olyan folyamatot indíthatna el, mint az ötvenes években, vagyis visszatérnének az úgynevezett „fal” állások.

Közismert, hogy Verebes József, az MTK-VM vezetőedzője ritka vendég a péntekihez hasonló összejöveteleken. Ezúttal viszont ő is hozzászólt az elhangzottakhoz, s bár a felszólalások idejét öt percre korlátozták, senki sem zúgolódott amiatt, hogy a mesteredző ezt az időt alaposan túllépte. Verebes József szerint a magyar futball mind-

addig fejlődésképtelen marad, amíg a gazdasági életben nem lesznek gyökeres változások. Úgy véli: hiába kísérleteznek a piac megteremtésével, ha a vállalatoknak egyelőre nem fűződik érdekük a sport támogatásához. A fejlett országokban a szponzorálásra kiadott összegeket a cégek adóalapjukból leírhatják, míg Magyarországon erre nincs lehetőség. Verebes megjegyezte, a magyar válogatott nem a bajnokságot képviseli, ezért felesleges összefüggéseket keresnie a sikertelen vb-szereplés és a hazai küzdelmek színvonala között.

Mészáros Ferenc, volt válogatott kapus keményen fogalmazott: kijelentette, a magyar labdarúgók nemcsak technikai, de taktikai és erőnléti vonatkozásban sem ütnek meg a profi mércét. A játékosok tehetségesek, de akaraterőjük kevés a követelmények teljesítéséhez. „Felesleges hosszabb kifutási időről beszélni, hiszen már így is alaposan kifutottunk az időből” – tette hozzá, majd beszámolt tapasztalatairól, amelyeket a portugál bajnokságban eltöltött 6 év alatt szerzett. A tanácskozáson akadtak, akik a sajtó hozzáállását bírálták. Mészáros Ferenc szerint a jogos kritikák miatt nem szabad megsértődni.

Újra dr. Laczkó Mihály lépett az emelvényre. Beszámolt arról az elképzelésről, amelyet Tibor Tamással, az Országos Sporthivatal elnökével is megvitatott. A szövetség és a sportvezetés kérni fogja a Pénzügyminisztériumot, engedélyezzék, hogy a MLSZ-nek önálló devizaszámlája legyen. Ez nagyobb gazdálkodási szabadságot biztosítana a szervezetnek.

A Mexikó utáni további süllyedésért minden NB I-es klubvezető, edző és élvonalbeli játékos a felelős. De ezért a produkcióért szabad-e havi bruttó harminctól nyolcvanezerig fizetni a játékosoknak? (Persze, akadt a bajnoki táblázat alján egy-két csapat, amelyben pontszegénysége miatt az említett alsó határ alatt kerestek.) Erről a fórumon nem esett szó. Pedig a nézőszám csökkenésének összefüggésében nem kerülhet meg a kérdés. El-

fogadhatatlan a nyugati országokkal való hasonlítás, miszerint ott a másod-harmadligában is jóval többet keresnek. Jóval többet keres tőlünk nyugatra a magyarhoz hasonló kvalitású esztergályos vagy az értelmiségi is. Tömegszórakoztatás címén (csak tudnám miért tömeg az, ha egy százezres városban kint van kétezer ember a lelátón?) kidobálunk százazreket, közben meg sajnálkozunk, hogy az utánpótláscsapatok milyen körülmények között, milyen gyenge edzőkkel dolgoznak. Tudom, ha egy-egy klubnál drasztikusan csökkentenék a juttatásokat, játékosaik már másnap vennék kalapjukat és mennének máshová.

De éppen itt van a kutya elásva. Szánier János, a liga elnöke azt mondja, hogy a jövőben nem az érdekvédelemnek, hanem az együttműködésnek kell dominálnia. Ha mind a 16 klubnál szánják el magukat a legális, illegális juttatások csökkentésére, akkor nem lenne az elkényeztetett játékos számára kibúvó, más klubnál pártfogó.

A visszaamatőrösítés lehetetlenné tenné a már régóta várt kibontakozást – mondják a klubok képviselői. Ha nem lehetne bemenni a kiskapukon, nem lehetne úgynevezett „fal” állásokat létesíteni, csapatok szűnnének meg, vele együtt egy-egy klubnál 6-8 utánpótlás csapatban játszó száz-százhusz gyereknek kellene szögre akasztani a csukákat – hallani a mai futballcsinálóktól.

Kétségtelen, fennállna ennek a veszélye. De ez az elméleti negatív hatás ellenkező előjelű is lehetne az amatőrösítés során. Ha az MLSZ és a ligák közös álláspontot képviselve megkeresnék a klubok fősponzorait, hogy a felnőttéktől visszavont pénzből az adott megyében labdarúgókollektívumot – iskolát vagy más utánpótlásbázist – létesítsenek. Az ezredforduló labdarúgásában ezek léte a kulcskérdés!

De ki gondol itt komolyan – a frázispufogatáson túlmenően – a jövőre! A tőkét meg hiába várjuk, mert ez a mai magyar futball ugyan kinek rek-lámhordozó?

Bálint Gy.

Bundáért börtön

Totócsalás-ellenes törvény Olaszországban

fontosnak minősítette, hogy a hatóságok végre kellő törvényes eszközt kaptak kézhez a gyakori visszaélések megelőzésére. Carraro szerint erőteljesebb rendszabályokat lehetett volna foganatosítani 1980-ban és 1985-ben az olasz „totóbotrányok” alkalmával, ha ilyen jogszabály létezett volna már. Akkor csak a sportszövetségek hozhattak fegyelmi büntetéseket az érintett játékosok ellen. A törvény most büntethetővé teszi az ilyen cselekményeket. Mindazok, akik pénzt

ígérnek sportolóknak és sportegyesületeknek az országos bajnokságokban az eredmény befolyásolására, illetve olyan eredmény kialakítására, amely megmásmítja a bajnokság végeredményét, két évig terjedő börtönrre, illetve 50 millió líráig (2,5 millió forint) terjedő pénzbüntetésre ítéltők. Ugyanez a büntetés vár a sportolókra, akik elfogadták az ajánlatot vagy pénzt. A súlyosabb büntetést akkor lehet kiszabni, ha a verseny vagy mérkőzés eredménye a hivatalos

sportfogadásban (totó) érintett. Három évi börtönnel sújthatók a törvény alapján azok, akik az állami sportfogadás (totó) mellett tiltott fogadásokat rendeznek sporteseményekre.

A labdarúgó mérkőzések eredményeire történő fogadás az Olasz Olimpiai és Sportbizottság (CONI) előjoga. A heti nyereményalap, ami után a nyertesek adóznak, rendszeresen megközelíti a 30 milliárd lírát (22 millió dollárt).

A törvény végül azt is lehetővé teszi, hogy kiútsák a stadionokból azokat, akik erőszakoskodnak vagy erőszakcselekményekre alkalmas eszközökkel akarnak belépni oda. Az olasz stadionokban is szaporodó erőszak gondot okoz a labdarúgó világbajnokság közeledtével.

Durannak csak a szája volt nagy

Leonard nyert Las Vegasban

A profiboksztörténetének két kimagasló alakja csapott össze magyar idő szerint pénteken hajnalban Las Vegasban a WBC (Bokszt Világtanács) nagyközépsúlyú világbajnoki címéért. Az amerikai Sugar Ray Leonard és a panamai Roberto Duran küzdelméből előbbi került ki győztesen, aki egyhangú pontozással bizonyult jobbnak a 12 menetes csatában.

Az amerikai kaszinóvárosban, a nemrég felépült Mirage Hotelban teltház volt, több mint 16 ezren váltottak jegyet, hogy láthassák a két sportolóként már veteránként számító klasszis mérkőzését. A 33 éves Leonard 1980 nyarán éppen Durantól szenvedte el profi pályafutásának mindmáig egyetlen vereségét, és bár csaknem napra pontosan 9 esztendővel ezelőtt visszavágt, mostani harmadik összecsapásuknak is inkább az amerikai szempontjából volt nagyobb létje. Elsősorban azért, mert Leonard a súlycsoport világbajnokaként lépett a szorítóba. Harmincnégy esztendő kihívóját viszont ez a tény nem zavarta, sem az, hogy 2-1 arányban az amerikaiak adták a nagyobb esélyt a fogadóirodáknak. A panamai egyfolytában azt hangoztatta, hogy másodszer is legyőzi Leonardot.

Igérétének beváltására nagyon sok híresség volt kíváncsi. A vb-döntőre Las Vegasba érkezett a nehézsúlyú világbajnok, Mike Tyson, aztán a szintén nagy hírű Evander Holyfield, és egy harmadik amerikai: a középsúly egykori többszörösen megkoronázott királya, a már visszavonult Marvin Hagler is. De nemcsak a „szakma” képviseltette magát, a nézőtérben ott ült többek között a színész Kirk Douglas, Bo Derek, az ökölvívásban is otthonos Silvester Stallone és a világhírű popénekes, Michael Jackson. Mi több, Clara Duran is ott volt a Mirage Hotelban, hogy életében először helyszínen tekintse meg fia mérkőzését.

Roberto Duran minden igyekezete kevésnek bizonyult azonban a sikerhez.

Végleg elfogadták az olasz képviselőházban a sportesemények, mérkőzések eredményének csalárd befolyásolását büntető törvényt. A jogi állandó bizottságban hozott döntés közel két évig tartó parlamenti utat zárt le: a tervezet többször megjárta a képviselőházat és a szenátust a mostani végleges elfogadásig.

A jogszabály pénz- és börtönbüntetést tesz lehetővé a „bundázók”, továbbá azok ellen is, akik tiltott sportfogadást („fekete-totó”) rendeznek. Ez az „üzletág” a szervezett bűnözés egyik kedvelt területe, tetemes anyagi kárt és veszteséget okozva az államnak.

Franco Carraro idegenforgalmi és szórakoztatási miniszter (aki a sportügylek felelőse is a kormányban) igen

Köszöntjük

NATÁLIA

nevű olvasóinkat

A név a latin „dies natalis Domini” kifejezés előbb „dies natalis”-szá, majd „natalis”-szá rövidült, s így vált személynévvé. Jelentése: az Úr (Jézus) születésnapja. Eredetileg a karácsonykor született leánygyermek neve volt, mai névnapja az e nevet viselő egyháziilag tisztelt személyek emlékünnepe. Rokon neve a Natasa. Szeretteik becézhetik többféleképpen, komolykodva Natának, Natásának, simogatva Natikának, babusgatva Natusnak.

A Nap kél: 7.20 óraker
nyugszik: 15.53 óraker.

A Hold kél: 13.10 óraker
nyugszik: 3.12 óraker.

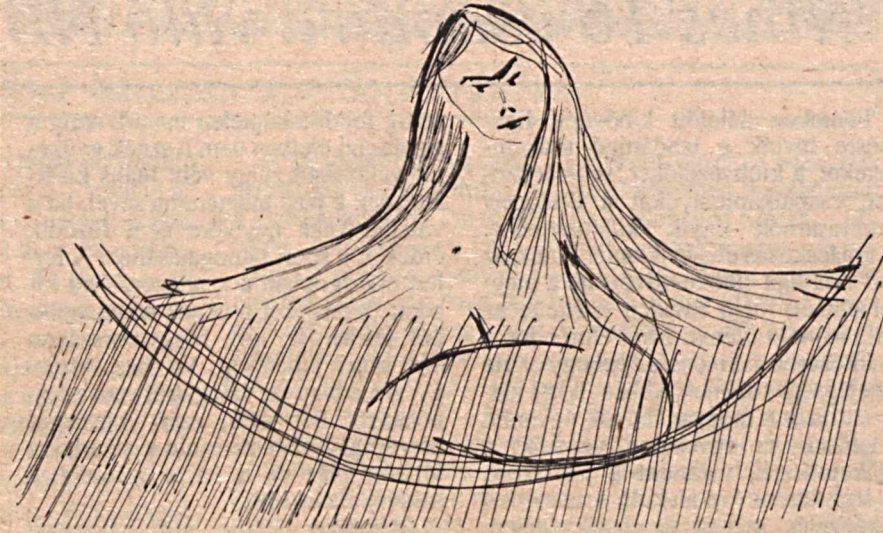
Felhős, változékony idő

Elainte derült, száraz idő lesz, később – főként északon, északkeleten – időnként erősen megnövekszik a felhőzet és hózáporok is előfordulnak. A mérsékelt szél napközben megélénkül. A legalacsonyabb hőmérséklet –3 és –8, a legmagasabb 1 és 6 fok között valószínű.

Az SZDSZ Budapest VII. kerületi csoportja szegényeket támogató karácsonyi vásárt rendez december 9–10-én a VII. Hársfa u. 43. szám alatt. Nyitvatartás december 9-én 10–18 óráig, 10-én 9–17 óráig.

SZÁVAI | KALENDÁRIUM

Géza | December 9: Natália



(F)Ei a kezekkel!

Nem olyan lány Natasa,
Hogy mindenki matassa.

Jó.De:

Mért teremt az Úr ily szép, mutatós testet,
Ha nem tartunk néha egy Natató-estet?!

Életfa

a címe annak a műsornak, amit a „II. Világháború Tolna megyei halottaiért” Alapítvány támogatását szolgálja. A Magyar Néphadsereg Honvédegyüttese által színpadra állított műsor jótékonyági célú, és a tamási emlékmű elkészüléséhez nyújt majd segítséget, természetesen a bevétel arányában. A rendezők – a nemes ügyre való tekintettel – kérdik, hogy aki az előadáson akadályoztatása miatt résztvenni nem tud, de az ügyet támogatni szándékozik, ezt a belépőjegy megvásárlásával is megteheti. Az esemény színhelye: Tamási, művelődési központ. Időpontja: december 9-én, 19 óra.

– bayer –

Nőgyűlölő ámokfutó

A nők tették tönkre az életemet – írta háromoldalas búcsúlevelében az a férfi, aki szerdán a montreali egyetemen lelőtt 14 diáklányt, többeket megsebesített, majd öngyilkosságot követett el. A rendőrség Marc Lepine néven azonosította a nőgyűlölő ámokfutót. A 25 éves fiatalember egy olvasóteremben ejtette úszul a lányokat és azt kiabálta, hogy nőt akar és gyűlöl a feministákat. Lepine Montrealban született, egy kanadai asszony és egy algériai férfi gyermekeként. Szülei később elváltak, és a fiú az anyja nevét vette fel. Levelében ezt írta: politikai tettet követett el azzal, hogy lelőtte a lányokat, mert a feministák tönkretették az életét. Az elszenvedett – közvetlenül meg nem határozott – kudarcokért a nők a felelősek, s ezért most rajtuk áll bosszút. Egy montreali fegyverkereskedő elmondta, hogy Lepine nála vásárolta a vadászpuskát 510 dollárért. Szemtanúk látták, az ámokfutó úgy volt felfegyverkezve mint a Rambo-filmek hőse – két töltényheveder volt a vállán átvetve, övében pedig egy vadászkés. A hatóságok szerint érvényes fegyverviselési engedélye volt.

Autó-sorszámok

Trabant Lim. Hyc.	Bp.	774	Lada Sz. ötajtós	Bp.	83
Trabant Combi Hyc	Bp.	164		Debr.	109
Trabant Lim. Spec.	Bp.	21 595		Győr	7
	Debr.	18 662	Lada 1500	Bp.	22 657
	Győr	16 591		Debr.	17 402
	Szeged	496		Győr	7433
Trabant Combi	Bp.	8049	Lada Combi	Bp.	2043
	Debr.	6372		Debr.	1057
	Győr	6594		Győr	890
Wartburg Standard	Bp.	5294	Lada Niva	–	1183
	Debr.	3914	Polski Fiat 126E	Bp.	7033
	Győr	3855		Debr.	4642
Wartburg Special	Bp.	6347		Győr	4179
	Debr.	5421	Dacia Limousin	Bp.	26 203
	Győr	4363		Debr.	19 274
Wartburg Sp. t.tetős	Bp.	17 539		Győr	17 206
Wartburg Tourist	Bp.	5982	Dacia Combi	Szeged	166
	Debr.	3103		Bp.	10 091
	Győr	2170		Debr.	5777
Skoda 120 L	Bp.	36 242		Győr	4585
	Debr.	19 204	Dacia TLX	Szeged	28
	Győr	23 525		Bp.	20 684
Lada 1200	Bp.	51 487		Debr.	12 453
	Debr.	37 299	Zastava	Győr	11 811
	Győr	19 316		–	20 538
Lada 1300 S	Bp.	24 999	Opel Kadett	–	1306
	Debr.	19 623	Volkswagen Golf	–	726
	Győr	10 390	Volga Limousin	–	44
Lada Szamara	Bp.	7214	Volga Combi	–	31
	Debr.	5214	Maruti	–	990
	Győr	3393	FSO 1500	Győr	341

Amatőr Színjátók Fesztiválja Balassagyarmaton

Balassagyarmaton tegnap (december 8-án) kezdődött a Madách Imre Irodalmi és Színházi Napok és Kamarajátékok Országos Fesztiválja a Mikszáth Kálmán Művelődési Központban. A délutáni megnyitó után a Budapesti Téziszínház Weöres Sándor: Holdbéli csónakos című darabjával kezdődött a három napos szakmai program. Tegnap lépett színpadra a budapesti Piarista Színház, a salgótarjáni Kiviszi Színház csoport, Kovács László Kőszegről, a késő esti órákban a szegedi Próbatarulat, a Debreceni Alföld Ifjúsági Színház és a 88-as Műhely Gödöllőről.

A ma délelőtti szakmai tanácskozás után 13 órától a következő előadások láthatók: Faragó A.: Lyuk, „Mi igazán tiszták vagyunk”, A. Strindberg: Julie kisasszony, S. Beckett: Az utolsó tenger, R. White: Katonák, L. Pirandello: A férfi, aki virágot hord a szájában, Úton és S. Mrozek: Az arckép.

A fesztivál résztvevői vasárnap délben megkoszorúzzák Madách Imre szobrát ezt követően fél egykor kerül sor az ünnepélyes eredményhirdetésre, díjkiosztásra.

– tzs –

Neve fogalom marad

Péntekre virradóra, 81 éves korában elhunyt Max Grundig, a szórakoztató elektronika egyik úttörője. Nürnbergben született 1908-ban. Három évtizedes munkával műszerészből Európa egyik legsikeresebb vállalkozójává küzdötte fel magát. A világon ma 170 millió rádió és tévékészülék viseli a nevét. A háború után 42 munkatárssal kezdte karrierjét. 1980-ban vállalatát, a Max Grundig RT közel 40 ezer embert foglalkoztatott, s a cég évi forgalma meghaladta a három milliárd márkát. 1984-ben az RT vezetését átengedte a holland Philips cégnek, de a részvények 68,5 százalékát megtartotta. Utolsó éveit 40 éves francia felesége, Chantal és nyolc éves kislánya társaságában töltötte 27 hektáros birtokán Baden-Badenben.

Lottónyeremények

A 49. lottójátékhetén a nyeremények az illeték levonása után a következők: 5 találatos nem volt, a 4-esekre 364 917, a 3-asokra 1 598, a 2-esekre 51,- Ft-ot fizetnek. A következő hétre átvitt nettó jutalom összege 11 millió forint. A közötti adatok nem véglegesek.



Itt a busa finom húsa!
Süsse, főzze vagy fagyassza,
megvenni el ne mulassza,
harmincötért Czikknél kapja.



Hirdetését telefonon is feladhatja

Budapest	141-4655
Pécs (72)	41-580
Szekszárd (74)	16-277
Dombóvár (74)	66-779
Paks (75)	11-173
Tolna (74)	40-476
Gerjen (75)	37-060



Révai Nagylexikona

Az első két kötet ára: 917,- Ft/db

A Babits Kiadó pótmegrendelést vesz fel a Révai Nagylexikona egész sorozatára, a beérkezés sorrendjében, korlátozott példányszámban.

Név:.....

Cím:.....

.....példányban

megrendelem

a Révai Nagylexikon köteteit az alábbi címen:

Babits Kiadó, 7100

Szekszárd, Pf.: 237

Megrendelése után a megjelenéssel és fizetéssel kapcsolatos

kérdésekről részletes tájékoztatót,

valamint befizetési csekkeket küldünk!

Részletfizetési kedvezmény!

APRÓHIRDETÉS

Hat darab hízó eladó, januári vágásra előjegyezhető, ugyanitt Trabant Combi eladó. Vass Sándor, Várdomb, Római utca 12.

Négy és fél éves, jó állapotban lévő Zastava eladó. Tolna, Damjanich u. 1. Telefon: 40-789.

Balatonboglártól 8 km-re Szőlősgyörökön 800 m²-es építési telek eladó. Érdeklődni: Fazekas, Szőlősgyörök, Dózsa Gy. u. 4.

Trabant motor 9 éves, komplett, felújításra eladó. Telefon: (74) 16-963 17-19 óráig naponta.

Eladó sürgősen összkomfortos, generációs családi ház Velence mellett. Panzióknak is alkalmas. Cím: Pálinkásné 2490 Pusztaszabolcs, Jókai u. 12.

Keresek olyan személyt, aki vállalja angol-német-francia nyelv oktatását alaptól, levelezéssel, honoráriumért. Cím: Pálinkásné 2490 Pusztaszabolcs, Jókai u. 12.

Nyugdíjasok! Kézpénzért veszek régi

faliórát, porcelánt, festményeket, régi bútor. „Gyűjtő” 7081 Simontornya, Pf.: 35.

Eladó 1990. év végi beköltözéssel Szekszárd, Béri B. 67. III/10. sz. alatti 2 szobás összkomfortos lakás. Érdeklődni a fenti címen, vagy a (74) 11-712-es telefonon, 18 óra után.

Nyolcéves AVIA új motorral eladó. Szekszárd, Tartsay út, Halbólt. Telefon: (74) 11-600.

150 m²-es gázfűtéses új családi ház eladó. Bajkai Ferenc Bonyhád, Beniczúr u. 40.

4 m³ bukkorok és körfűrész 380 V-os motorral eladó. Érdeklődni hét végén: Bajkai Ferenc Bonyhád, Beniczúr u. 40.

Szekszárd, Ságvári u. 8. szám alatt kétszintes, 4 szobás lakás eladó. A szennyvíz és a víz rendezetlen. Barta Bertalané.

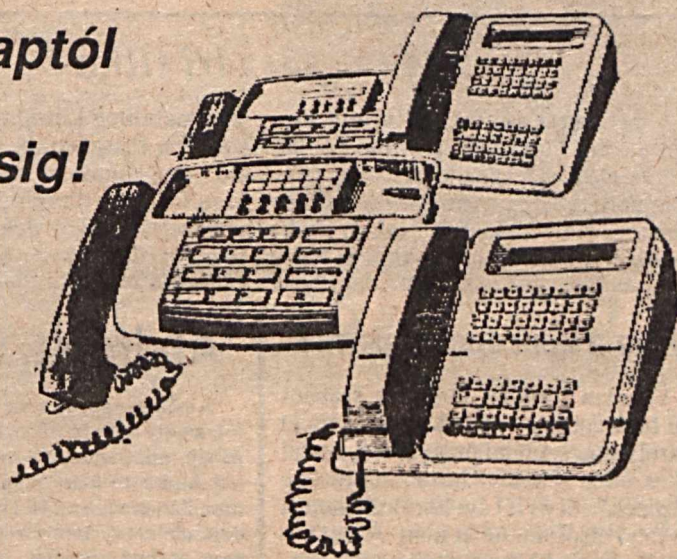
Budapesten, a Gellért Szálló közelében ötgyermekes család 4 és fél szobás lakását elcserélné kertés házra. Telefon: (1) 1666-873.

Eladó kétszobás, 57 m²-es lakás. Érdeklődni: naponta 17 óra után. Telefon: (74) 14-525.

T-SPED Fuvarozó Kiszövetkezet új szolgáltatása:

gépkocsik adásvétele OTP-hitelre
is Szekszárdon, a Halász-féle (külső benzinkútnál) és az
ebesi telepen,
valamint Pakson, a Tolnai utcai telepen.

Az alaptól a csúcsig!



A svéd formatervezett telefonok
a korszerű otthon és
munkahely eszközei.
A legegyszerűbb típustól
a legfejlettebbig, – többféle színben –
2 100,- Ft és 63 900,- Ft közötti áron
kaphatók.



**ALKATRÉSZ ELEKTRON
ÁRUHÁZ**

1065 Budapest VI.
Bajcsy-Zs. út 45.
telefon: 153-2799

DÁTUM

KoMaPárti híradás

Mesélték nekem, hogy az egyik Tolna megyei községben sok évtizede nyolcvankét párt indult, holott mindössze 2500 lélek élt ott akkoriban, de ebbe már nemcsak a csecsszopókat, hanem talán még a hazajáró lelkeket is beleszámolták. A nagy szerveződés úgy ütött be, hogy általában sógorok, komák fogtak össze – föltéve persze, ha nem veszködtek egymással a kukoricadercén –, volt olyan „gyűtment”-párt, amelybe mindössze két atyafi tartozott, s a gyűlést is könnyen megoldották, hiszen egy istállóban húzták meg magukat a közös szalmán.

Mostanában, amikor egyre-másra alakulgatnak pártocskák, idáig még nem jutottunk el – legalábbis tegnapig. Nem a szalmára gondolok, mert az végsősoron nem föltétele sem intelligenciának, sem befolyásnak, hanem inkább a számszerűsítésre, amely azért így vagy úgy, de mégis mutat valamit. Ha mondjuk száz ember jelenkezik papíron, s ebből az alakulásra elfárad és nem megy el hatvan, csupán negyven, ám ennek a „tömegnek” mindössze fele marad ott az alakulás kimondatásának szent szózatára, az már igen izgalmas jellegzetesség.

Ha most azt firtatja valaki: ugyan, minek foglalkozom én ilyesmivel, hát megmondom. A régi komapárt-alakítás, programnyilatkozat a csapszékekben, korteshadjárat (egymásra borulva, mint a káposzta) a sötét éji utcákon: ez mind-mind magánügy volt. Az előbbi eset viszont, amely tegnap a szebb napokat látott Visegrádi utcában zajlott le, a Magyar Távirati Iroda – s nem az Országos Sajtószolgálat – révén közügy lett. A mű pénzünköböl...

Töttös Gábor

Leninszk = Bajkonur

A Szovjetunió legnagyobb űrrepülőtere nem ott van és nem úgy hívják, ahogy azt a nagyvilág tudni véli. A kazahsztáni Bajkonurnak nincs űrrepülőtere, az igazi űrrepülőternek pedig semmi köze Bajkonurhoz. A kavardást beteges titokvédelem okozta, hiszen Jurij Gagarin 1961-es repülése óta hamis adatok szerepelnek minden szovjet tájékoztatóban, noha a Nyugat űreszközei jóvoltából pontosan ismerték az űrrepülőter valódi koordinátáit. Az igazi helyszín Leninszk városa, maga az űrbázis pedig Tyuratamban fekszik.

Leszerelés a láthatáron?

Derűs légkörben fejeződött be Genben az atom- és űrtevékenységről folyó szovjet-amerikai tárgyalások 12. fordulóját: új korszak kezdődött a nagyhatalmak kapcsolatában, s ennek szellemében a végső egyezmény a következő év végére megkötendő és aláírható.

- Gobbi Hilda síremlékét, Búza Bama alkotását pénteken avatták fel a Farkasréti sírkertben.
- Ötezer fogoly lázadt fel péntekre virradóra öt lengyelországi börtönben. A zendülők közül hárman életüket veszítették.

Mao császári titka

Egy kínai mű szerint Mao Ce-tung történelmileg kimutatható legősibb őse, Mao Po-cseng, nem más, mint Csou Ven császárnak, az időszámításunk előtti XI. századtól 221-ig uralkodó Csou-dinasztia megalapítójának fia volt. A könyv, amelyet az elhunyt Mao Ce-tung óhajának megfelelően hosszú évtizedeken át családi titokként kezeltek, sok érdekességet tartalmaz nemcsak Maóról, hanem három feleségéről és gyermekeiről is.

Vége a koncepció pernek

Váratlan fordulat történt a szabadkai bíróságon: elvetették a vádat Vicei Károly jugoszláviai magyar író, zentai lakos ellen – kétévi huzavona és egy közbeeső két és fél évi börtönbüntetést kiszabó elsőfokú ítélet után. Azzal vádolták, hogy 1976 és 1986 között zentai lakásán és munkahelyén tett kijelentéseivel faji, nemzeti és vallási gyűlölködést szított. A korábbi vádak a tanúk egyértelmű vallomása alapján visszavonták. A tárgyaláson Pásztor Péter tanú például kijelentette, hogy két évvel ezelőtti vallomása szemenszedett hazugság, amit a nyomozók tollba mondtak neki. Eközben oly módon félemlítették meg, hogy a szomszédos helyiségben valakit vertek, s az illető ordított.

Andreotti intelme

A német egység elsiegett meghirdetéséről, amely több problémát teremtene Európában, mint amennyit megoldana, óva intett Andreotti olasz miniszterelnök az Európa Parlamentben. Hangsúlyozta, hogy az önröndelkezés természetes elv ugyan, de nem szabad elvontan, a körülményektől függetlenül kezelni. Ugyancsak óvott a választási megfontolásokról, ami nyilvánvaló célzás Kohl kereszténydemokrata pártjára. A bonni formula szerint a német népnek szabad önröndelkezés révén kellene viszszerenyie egységét, békés, demokratikus folyamatban a szerződések és a helsinki megállapodások tiszteletben tartása mellett. Az olasz változat önröndelkezés helyett a nép akaratának szabad kifejezéséről beszél, és mindehhez hozzáfűzi, hogy a folyamatnak az enyhülés légkörében kell végbemennie.

Gyászos adatok az utakról



Még nem esett le az igazi hó, s közel annyian közlekednek, mint az enyhébb időben, de a rutintalanság, a rossz közlekedési morál, a hiányos autóvezetési ismeretek és a kedvezőtlen műszaki állapotú gépkocsik éreztetik hatásukat. Különösen a reggeli órákban, amikor még deres, jeges útnak kell nekivágni, gyakori ködfoltok, hóátfúvások veszélyeztetik a közlekedést, gyakran látni összetört, árokba csúszott, összekocant autót.

A BM országos rendőr-főkapitányságtól kapott információk alapján az elmúlt héten, december 1-7. között 367 sérüléssel járó közlekedési baleset történt az utakon, ebből 34 halálos, 153 súlyos sérüléssel végződött. A többség könnyű sérüléssel vészelte át a balesetet. A statisztika kedvezőbb ugyan mint az ezt megelőző hét fekete krónikája, viszont a halálos kimenetelű szerencsétlenségek száma emelkedett! Elgondolkodtat az a tény is, hogy ez a számbavétel nem tartalmazza a személyi sérüléssel nem járó baleseteket, koccanásokat, összecúszásokat. Tehát figyelmeztető a fekete lista és a tragikus esetek nagy száma. Amelyeknek jó részét – bár egzakt kimutatás erről nincs – közlekedési tapasztalataink alapján mondhatjuk, hogy a nemrég behozott gyors, nyugati autók okozzák. Vezetőik ugyanis nem veszik tudomásul, hogy bár gépjárművük műszaki állapota, biztonsági berendezései jobbák a magyar átlagnál, ugyanúgy megcsúszhatnak a jeges, vizes úton, hasonlóképp gondot jelethet egy hirtelen előzéskor a besorolás vagy éppen egy hirtelen fékezés. Képtünkön: szerdán – december 6-án – a reggeli órákban Enying és Dég között a jeges úton kamionnak ütközött egy Wartburg. A figyelmen kívül hagyás következménye: három halálos áldozat.

- takács -

Fotó: Kapfinger András

Református zsinat

A református egyház történelmi és közéleti felelősséget kíván vállalni az új demokratikus Magyarország felépítésében – hangsúlyozta a Magyarországi Református Egyház Zsinat, amely ugyanakkor kifejezte aggodalmát gazdaságunk labilitása miatt. Felerősödnek olyan jobb- és baloldali szélsőséges folyamatok, amelyek veszélyeztetik az eddig elért demokratikus eredményeket. Az egyház kéri a demokratikus erőket: a pártpolitikai ellentétet félretéve együtt dolgozzák ki a gazdasági kibontakozás útját. A zsinat 119 személy rehabilitálását fogadta el, és támogatja azokat a kezdeményezéseket, amelyek Tőkés Lászlót Béke Nobel-díjra javasolják Doina Cornea asszonnyal együtt. Nemzetközi egyházi szervezetek közbenjárását is sürgetik Tőkés László ügyében.

Újrakezdés elnevezéssel az alkoholbetegek rehabilitációját segítő alapítványt hozott létre a Társadalombiztosítási Főigazgatóság. Az 5 milliós alapítványhoz a Budapest Bank 2 millió forinttal, a Szociális és Egészségügyi Minisztérium 5 millió forinttal, valamint az Állami Bér- és Munkügyi Hivatal 1 millió forinttal és az Alkoholizmus Elleni Bizottság 2 millió forinttal csatlakozott. S egy adat a miértre: a lakosság 4,8 százaléka alkoholbeteg.

Hétfői

számunkban
olvashatják,

mit csinál

a kalapácsos ember

Kiadja a Dátum Rt. magánkiadásban. Főszerkesztő: Bába Iván. Főszerkesztő-helyettesek: Czákó Sándor és dr. Töttös Gábor (külpolitika). Olvasószerkesztő: Kis Pál István (belpolitika). Rovatvezetők: Bálint György (sport), Szávai Géza (kultúra), Takács Zsuzsa (szociálpolitika). Külföldi tudósítók: Szalai Attila (Varsó), Zirkuli Péter (Párizs), dr. Vezényi Pál (Zürich), Vigh József (Toronto). Felelős vezető és kiadó: dr. Károly István. Szedés és tördelés: Babits Kiadó. Szerkesztőség és kiadóhivatal: 7100 Szekszárd, Bajcsy-Zsilinszky u. 7. Tel.: 74/16-277. Fax: 74/15-275. A budapesti iroda címe: 1023 Bp. Harcsa u. 2. Tel.: 11-52-744. Nyomja az Athenaeum Nyomda Budapest VII., Lenin krt. 7. Felelős vezető: Szlávik András vezérigazgató. Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármelyik hírlapkiadópostahivatalnál, a kézbesítőnél, a posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) 1900 Budapest XIII., Lehel u. 10/A. Közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámmal. Előfizetési díj: egy hónapra 200 Ft, negyedévre 600 Ft, félévre 1200 Ft, egy évre 2400 Ft. Indexszám: B/PNL/31/TO/1989. ISSN-szám: 0864-9170.